

BUDAPESTI CZÉGEK.

LATZKOYITS A.

BUDAPEST,
IV. kerület, Váci-utca 22. szám.
Cs. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros
ajánlja
uri dívat- és fehérnemű-ujdonságait.

Frauklin-Társulatnál megjelent.
POCSAJYÉK.
Regény.
Írta
Fröhlichné Mária Paula.
Ara füve 1 frt 50 kr.

Levélbéllyeg-kereskedés
PRÜCKLER J. C.
Budapest, IV., Régi posta-u. 5.
Alapított 1876.
Veszek! Eladok! Cserélek!

VARADY MÁRTON

IV. kerület, Múzeum-körút 35. szám.
Szeres és elhelyez egy helyben mint vidékre:
Szakácsnő, szobaleány, minden leányok, dada, vasalónők,
továbbá gazdaszonyok, kulcsárnők, társalgónők, árusnők,
kaszírnők, pinczernők, bonneokat, gyémekterestnők, ura-
sági inas, portás, irodaszolga, lovasz, kocsis, kertész és
szakácsokat stb., stb.

Magyarországi főraktár:
V. Széchenyi-utca 3. — Telefon 1108 sz.

Gerson Anna asszony
BUDAPEST,
Andrássy-út 21.
(félemelet)

A Magyar Asphalt

részvény-társaság
Budapest, Andrássy-út 30
elvállalja jótállás mellett
legelőcsöbbsen
asphalt-burkolatok
fektetését és
nedves lakások,
pinczék, stb. gyökere
szárasztatását.
Telefon.

DECKERT és HOMOLKA

elektrotechnikai intézet
Gyár: VI. Isabella-utca 88. BUDAPEST V., Dorottya-utca 8. sz.
A magyar állam és a m. kir. államvasutak szállítói.
Gyártanak és szállítanak: Sürgönyberendezéseket vasutak
számára; elvállalják azok javítását és szerkesztését. A min-
den államban szabadalmazott és általános használatnak örvendő
GRAPHIT-MIKROFON
feltalálói és kizárólagos gyártói.
Telefon-képpontok szolgáltatni vagy a nékirodák számára
telefon-berendezéseket, autók, hegyi pályák, bányák és
kohóművek, erőszettek és általános használatnak örvendő
VILLÁMHÁRÍTÓK,
villamos világítási és erőátviteli berendezések, minden
nemben, a legújabb kivitelben és legelőcsöbbsen, szavatosság mel-
letti elvállalásukkal.
Képes árjegyzék és költségvetést ingyen és bérmentve.

VALDNER DEZSŐ

órás és aranyműves,
Budapest, Nefelejts-utca 15. sz.
Ajánlja
kitűnően szabályozott óráit
vasuti szolgálatra
a legújabb Lonsiner-Remontoir
és több szerkezetekben,
a legutányosabb árakon részletfizetésre.
Dus választéku raktár
aranyműves készítményekkel,
melyek a legújabb minta szerint gyártilag készülnek.
Postai megrendelések 10 forintot felül ingyen és
3 nap alatt visszavételnek.

A SZÉPSÉG APOLÁSÁHOZ.

Eddig el nem ért
HATÁS.

KIELHAUSER H.
folyékony
Glycerin-Crème
ártalmatlan anyagokból készült si-
került vegyületek, mely nemcsak a
bőrt finomítja, hanem tényleg
az ifjú üdéséget eleveníti és azt
állandóan fenntartja. Legjobb övszer
levegő, szél és napsütés ellen.
eltávolított napfoltot, szeplőt.
májfoltot és minden más bőrtisztatlanságot.
Glycerin-Crème-Szappan
kiváló enyhe, bárszonyszerű bőrt idéz elő. A Glycerin-
Crème használatánál ajánlható a
Párisi Hőlgypuder
a legártalmatlanabb puder, a bőrt szép fehér színre
válttatja és azt simán és szárazon tartja.
Hamisított párisi hőlgypudertől és
Glycerin-Crémétől óvakodjanak; csak az
valódi, melyen a címképen, valamint a
círcsón a mellékelt védjegy van.
Raktár minden gyógyszertárban és illatszertárban.
Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertára Budapest, Király-utca 12.

Krondorfi

alkalikus SAVANYÚKÚT
elsősorú kiutúnóságok
egybevegő vegyelelmzései alapján milyenségileg
az első helyet foglalja el.

Magyarországi főraktár:
V. Széchenyi-utca 3. — Telefon 1108 sz.

Elite kávéház

a budapesti karambol kör helyiségeivel
VII., Kerepesi-ut 20.
A főváros legnagyobb kávéháza. Az ország leg-
jobb 12 billiárdjával. Híres buffet. Tiszán ke-
zelt italok. Pontos kiszolgálás. Az összes bel- és
külföldi hírlap k. 50 Telefon-Hirmondó! Estéknél
csigányzene. Kitűnő ventiláció.

Az Elite kávéház

tejszarnoka
a kiállítás területén. A villamos vasút megállóhelye.
(Hőfűtő pavillon, jégsapokkal, a Ganz és malom-
ipar pavilonok előtt.) A kiállítás látogatóinak ked-
vező találkozási helye.
Híres ételek és pompás italok rendes városi árak
mellett.

Pokol kávéház

a híres Dante pokol-körkép területén levő kertben.
A főváros legkedvesebb és legkellemesebb üdülő
helye. Nap és eső ellen védő markisokkal. Élőfák
és bokrok között lévő árnyas lugasokkal. — Rendes
városi árak!

Pilseni sörcsarnok

Os-Budavárban.
A kiállításból átvívó híd lábánál. Csigányzene,
katonazene és külön szinpad. Csigányzene,
Elvünk mindenből a legjobbat nyújtani mér-
sékelt árakon.
HEINDL FERENCZ és ADORJÁN GYULA
tulajdonosok.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legújabb égyenes
SAVANYÚKÚT

A világ legnagyobb csatakepe.
Kosciuskó győzelme
Raczlawiczánál.
STYKA és KOSSÁK lengyel festő-
művészek óriási körképe
a városligetben Aréna-út.
Reggel 8 órától nyitva.
Este villamos világítás. Villamos vasút végállomása.
Belépti díj 1 korona.

Sz.-Lukácsfürdő

Nagy kénes iszapfürdő,
iszapborogatások, meleg zu-
hanyfürdők. Massage, kád-
fürdők, külön férfi- és női
gőzfürdők és uszodák.

EZREK MENNEK CARLSBADBA,

hogy rossz gyomrunkat kireperálják és újra jól emésztessenek és
erre elköltönek — néha hiába, egy vagyon; pedig ezt a célt
othoz könnyeim-
ben, kevés köl-
tettel elérjük a „PEPSIN-BOR“
és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én
pepsinborom kedves íze, és hatása ki nem marad. Egy üveg
ára 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.

Rozsnyay Mátyás, gyógyszerész,

művegyészi laboratóriuma Aradon.
Kapható Budapesten: Török József ur gyógyszerüzében
és minden magyarországi gyógyszerüzében.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Budapest,

IV. kir., Egyetem-utca 4.

BUDAPEST,

Gyár
Külső Váci-ut 1549.
Városi iroda
Erzsébet-tér 10. sz.

ROESSEMANN és KÜHNEMANN

GÉPGYÁRA.

Különlegességeit képezik:

I. Koppel Artur-féle keskenyvágyú vasutak,
mezőgazdasági, erdészeti, bányászati, ipari, építkezési
és egyéb czélokra, kézi, ló-, gőz- és villamos tüzemre.
A kiállítási köruton közlekedő villamos
vasutak a cég gyártmányai, a villamos berende-
zés Ganz és társa czégé.

II. Sodronykötél-, függő-
és sikló-pályák
saját szabad rendszerünk
szerint.
Képes árjegyzékek és költ-
ségvetések ingyen szolgál-
tatnak.

Sok pénzt megtakaríthat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomá-
sára hozni, hogy a legfinomabb angol gyapjú-
szövetekből készítek egy teljes férfi-öltönyt, a
legújabb dívat szerint és a legelőcsöbbsen árakon,
remek szabásban.

- Egy férfi-öltöny ... 14 frt — kr.
- Egy nő-öltöny ... 5 frt — kr.
- Egy nadrág ... 2 frt 50 kr.
- Egy gyermek-öltöny ... 2 frt — kr.
- Egy felső ... 14 frt — kr.
- Egy télikabát ... 15 frt — kr.

Javítás és tisztítás elfogadtatik.
Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy pontos ki-
szolgálással a nagybecsűt k'özönség b. bizalmát ki-
érdemeljem. — Kiváló tisztelettel

FARKAS DÁNIEL, BUDAPEST,
székvetség-u. 5/7.

VASÁRNAPI UJSÁG

30. SZÁM. 1896. BUDAPEST, JULIUS 26. 43. ÉVFOLYAM.

Műhelyi feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 8 frt
félre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK { egész évre 5.—
Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is eszolandó
félre — 2.50

MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEZGNŐ ELJEGYZÉSE.

Néhány nap óta élénken foglalkoztatja nem-
csak a magyar, hanem a külföldi sajtót is
az a nevezetes újság, hogy József főher-
cege legidősebb leánya, a testi és lelki tulajdonok-
ban egyiránt kiváló Mária Dorothea főhercegné-
kissasszony jegyet váltott s még a folyó év
októberében egybe is kél az Orleansi hercegi
ház jelenlegi fejével, Fülöp herceggel, kihez
közeli rokonság is köti, a mennyiben a szép
menyasszony nagyanyjának, Klementina özvegye
koburg-gothai hercegnőnek édes testvére volt

a vőlegény nagyatyja, Lajos Fülöp, párisi
gróf, mindketten gyermekei Lajos Fülöpnek, a
„polgár király“-nak, kit alattvalói, a francziák,
azért tiszteltek meg ezzel az elnevezéssel, mert
valóságos mintaképe volt a jó családapáknak s
a józan, szorgalmas és egyszerűséget kedvelő
embereknek.
A jegyes pár eddigi életéről a következő főbb
adatokat közölhetjük.
Mária Dorothea főhercegnő 1867 június
14-én, vagyis a koronázás után hat nappal szü-
letett Alesúthon s ugyanott élte le gyermek- és
ifjúkora legnagyobb részét olyan szülők mellett,

kiknek körében épen oly otthonosak a polgár-
erények, mint annak idején a „polgár király“
házánál. A mint fölserdült, csillagkeresztes és
palotahölgyi méltóságokra emeltetett, mindaz-
által csak ritkán jelent meg az udvarnál. A
múlt ősz óta, mikor szeretett öcsöce, László fő-
hercege oly gyászos véget ért, csaknem bú-
skomorságba esett bánatában. Szüleitől együtt
vigasztalhatatlan volt. E gyász miatt még az
ezredévi ünnepélyeken sem jelent meg, a min
mindenki igen sajnálkozott. Komoly híre járt,
hogy apáczaafátolt akart ölteni, de hozzátartozói
végre rábirták, hogy erről a szándékról lete-
tt,

Mária Dorothea főhercegnő. Fülöp Orleansi hercege után.

Vastagh György festménye.
MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEGNŐ.

áll s melyeket Vastagh Györgynek a budapest-belvárosi plebánia-templom számára készített hasonló tárgyú vázlata után festett. Most Szent László nagy képén dolgozik, melyet az ágai emlékkép-néba szánt oltárképnek. Sok rajza van különösen Alsúthról, a Margit-szigetről és a fiamei tenger-mellékről, melyek mind élénken bizonyítják, hogy a főhercegnő rendkívül szereti a természetet. Fekőlt lelkülete és meleg jószívűsége gyermekkora óta ismeretes. Kis korában játékokkal segyéb apróságokkal ajándékozgatta meg főleg az alsúthi gyermekeket; most pedig emberbaráti cselekedetekkel igyekszik enyhíteni minden szükségét és nyomort, a mi neki tudomására jut. Alsúthnak és vidékének népe igazi játékosny angyalul tekint. Ő a fővédő a róla elnevezett «Mária Dorothea jótékony egyesület»-nek is, melynek egyik legmaradandóbb és legaldásosabb alkotása a tanítónők otthona, vagyis Budapesten az a díszes épületben elhelyezett intézet, mely elagott vagy a munkára általában képteleneké lett tanítónők menedékhelyéül szolgál.

E jeles tulajdonai mellett el nem hallgatható, hogy Mária Dorothea mind nevelítésénél, mind lelke

hajlamainál fogva igazi magyar honleány. Nemcsak kitünően beszél, hanem érez is magyarul. E részben is méltó leánya édes atyjának

Fülp (Lajos Róbert) herceg, a vőlegény, a nem rég elhunyt Lajos Fülp Albert orleansi hercegnék a második gyermeke. Száműzetésben született Angliában, Twickenhamben 1869 február 6-án. Az, hogy hazájától majdnem állandóan meg volt fosztva, sokat tett a jelleme fejlődésére is. Ez a szerencsétlenség ösztönözte és ösztönlte, hogy saját erején vivja ki magának azt a helyzetet, a melyre születésénél fogva jogosultnak hiszi magát. Önfejűségével, akaratosságával serdülő korában sok gondot adott nagybátyjának, kinek chantilly kastélyában gyakran tartózkodott. Fülp herceg 1871-ben, a császárság bukása után haza tért Párisba, hol a collége Saint-Stanislas nevű iskolában több évig tanult. Atyja 1883-ban, Chambord gróf halála után, a család fejévé s ezzel együtt trónkövetelvé lett. Azonban a köztársaság a királyság visszaállítására irányított törekvéseket azzal fojtotta el, hogy 1886-ban a trónkövetelőket és családjaikat tagjait törvényvel kitiltotta Franciaországból. Fülp herceg ekkor 17 éves volt, s Angliában, hova szülei ment, fölvette magát a sandhursti katonai iskolába, hol másfél évig tanult mint lovas hadapród.

Majd, hogy a gyakorlati katonai ismereteket is elsajátíthassa, Indiába ment s ott a bombayi és a kalkuttai helyőrségnél vállalt szolgálatot. Itt léte alatt Dufferin lord alkirály egyszer

tigrisvadászatra hitta meg rokonával, Henrik orleansi herceggel együtt. E vadászaton nagy veszedelemben forgott, mert egy nőstény orszlán neki rohant a herceg elefántjának, fölugrott rá s a herceget lelőtte az óriás állat hátáról; azonban a szerencse annyira kedvezett neki, hogy sem az eséstől, sem a tigris támadásától semmi baja nem lett.

Eddig Fülp herceg politikai szerepet nem vitt. Mikor azonban nagykorúvá lett, 1890 február 6-án haza tért Franciaországba s ott a sorozó bizottságnál jelentkezett, követelvé, hogy vegyék föl a francia hadseregbe, mert ő hazája iránti kötelességét a katonai szolgálat terén is le akarja róni. Ennek azonban, mint tudjuk, az lett a vége, hogy a fiatal herceget letartóztatták, börtönbüntetésre ítélték s el is zárták a clairveauxi fogházba. Majd azonban Carnot elnök megkegyelmezett neki s négy hónapi fogság után kikisérték az ország határára.

Jellemzők azok a szavak, melyeket a herceg részint a bíróság előtt, részint fogsága megszűnésekor mondott. «Azért jöttem Franciaországba, — mondá a bíró előtt, — hogy hazámat mint egyszerű közkatonát szolgáljam. Én nem üzök politikát; az az atyám dolga. Nem mentem a kamara, hanem a sorozó-bizottság elé. Bűnöm-e, hogy hazámat szeretem és hogy egy francia században akarok szolgálni? Kérem védő ügyvédemet, hogy ne szóljon mellettem. Ha a bíróság elítél, biztos vagyok, hogy a velem egykorú kétszázézer fiatal bajtárs pártomat fogja. Ezek engem föl fognak menteni.» — Mikor pedig ítéletét kihirdették, így szólt: «A fogság még mindig jobb, mint a száműzetés, mert így is francia földön maradok». — Mikor pedig az ország határán átkísérték, következéské szökött a vele egykorú francia ifjúsághoz intézett nyílt levelében: «Három éves katonai kötelességemet le akartam szolgálni; erre két évi fogház lett a felelet. A megkegyelmezés ismét visszaadta nekem a száműzetés fájdalmát. Most csak fogságot változtatok. Őrizzetek meg számomra azt a helyet, a melyet köztetek és zászlónk közelében álmodtam magamnak; tudni fogom én azt megszerezni.»

Fülp herceg jól megtermett erős ifjú; mindenben megvannak rajta az Orleans-család sajtáságai. Rendkívül hasonlít a vele közel rokon bolgár fejedelemhez, csak hogy Fülp herceg igen szöke. Atyja halála után, 1894-ben ő lett a család fejevé.

HEKTOR ÉS ANDROMAKHE.

(Az «Iliasz» VI. énekéből.)

A vitéz Hektor tova ment sietve,
Népes udvarába hamar érkezett be.
De szép Andromakhét nem lelta a házbán,
Kis csemetéjével, fátylas cselédével.
Kinnt járt az a tornyon, könnyhullató gyászban.

Hogy tisztes hitvesét otthon nem találta,
Még állt a küszöbön, szolgáknak kiálta:

«Ígazat mondjatok, Andromakhe hol van?
Talán ángyainál van látogatóban?
Vagy talán fátyolos menyeihez ment el?
Vagy tán együtt járúl az asszonyi renddel
Esdekleni Pallas szent hajléka felé,
A szép hajú szörnű istenasszony elé?»

Szólt az udvar asszony: «Hígyj az igaz szóban!
Nincs ő ángyainál most látogatóban,
Nem is a fátyolos menyeihez ment el,
Nem is járúl együtt az asszonyi renddel
Esdekleni Pallas szent hajléka felé,
A szép hajú szörnű istenasszony elé:

Felment a tornyba, mikor híre szállott,
Hogy az akhiv győzött, s a dardan hátrállott;

Őrjögön sietve ment a falak fele,
Kis fiát a dajka együtt vitte vele.

Szólt az asszony. — Hektor most a palotából
A fényes utcákon vissza megint száguld,
A városon végig a skáji kapukra,
Mert ezen jártak ki a tábori útra.

Andromakhe ottan őt szembe találja,
Nemes Étion gazdag asszony-lánya.
Jött ez vele szemközt, vele a cseléde
Hektor szép kis fiát tartván az öléré.

Kicsiny még, de ragyog mint csillag a gyermek,
Nevezi az atyja öt Skamandernek,
De Astüanaxnak trójaiak mondják,
Mert Hektor viseli Ilionnak gondját!

Szó nélkül a bajnok mosolyog fiára,
De Andromakhénak ömlik könnye-árja:
Megáll férje mellett, férje kezét fogja,
Szemrehányó szóval ezeket szokogja:

«Boldogtalan, megöl az a nagy szív téged!
Nézd legalább, szánd meg kised csemetédet,
Engemet is szegényt, — árvtát nem sokára,
Hiszen minden akhiv téged vár halálra.

Rád törnek, megölnek. Jobb, meghaljaj én is,
Jobb, hogy a föld alá csak szálljak én is,
Mert nyihület semmi, csak fájdalom vár rám.
Sem atyám, sem anyám. — Hagytak engem árván.

Atyámat a dicső Akhilles megölte,
Théba nagy kapuit földről eltörölte,
Megölte atyámat, de nem vetkezett ki,
Szívében valami tiltotta ezt neki.

Ékes fegyverével együtt megégette,
Temetvény-halmot is halmozott fölötté,
Kit Zeüsz leányi, a hegyi tündérek
Fekete-szilfakkal körülültetének.

Hét bátyám otthon velem nevedtek,
Halál fiaivá mind egyszerre lettek,
Őrizték a mezőt a barmot, a nyájját,
Egy napon Akhilles megölte mindnyáját.

Királyné-anyámat idehozta fogva,
Sok egyéb szákmánnyal lett Akhilles foglya,
Nagy váltásáért aztán szabadon engedte,
De Artemis itthon halálra sebzette.

Mindenem most Hektor te magad vagy nekem:
Atyám, anyám, bátyám, férjem ékességem.
Szánj meg hát, és maradj itt a tornyon állván,
Ne hagyd hitvesedet, gyermekedet árván.
A vad fígéfánál vond össze a népet,
Ott leggyöngébb a fal, ezt a helyet védjed.»

A fényes sisakos hős felel viszontag:
«Hitvesem, engem is terhe nyom e gondnak;
De nyelvére, félék, ember asszony vészen,
Ha gyáván a harcot csak messziről nézem.

A szívem is mást mond, ahhoz vagyok szokva,
Sereg élen járjak, bátran viaskodva,
Órizzem nevemet, atyám dicsőségét;
Noha leltem sejtű már a dolgok végét:
Eljön majd az idő, Priamus és háza,
És a szent Ilion porba lesz aláza.

De akkor sem fáj úgy a szívem Trójáért,
Királyné anyámról, Priamus királyért,
Sok bátor ócsérmek porba hullásáért,
Mint a te életed keserves sorsáért.

Mikor majd siratod szabadságod napját,
Mert valamely Akhiv sírva hurezól, rabját.
A más vésznél szököd; a más parancsára
Jársz a Messeire vagy Hypereira,*
Nehéz kéntelenség nagy terhe szakad rád.

A kik sirni látnak, azt mondják majd ekkor:
«Ennek az asszonynak férje vala Hektor,
«A lovas dardanok legelső vitéze,
«Mikor Trója alatt dült a harcok véze.

* Astüanax: város ura, város oszlopa. Hektor iránti tiszteletből nevezték így a gyermeket.

** Források voltak.

STEFANIA ÖZVEGY TRÓNÖRÖKSŐNÉ FŐHERCEGNŐNEK A KIRÁLYI PALOTÁBÓL A JÚNIUS 8-IKI DÍSZMENETRŐL FÖLVETT FÉNYKÉPEI.

Igy szólnak akkor, s csak búdat tetézik,
Nagy szabadítódért mert a szívéd vérzik.
De a szakadó föld temessen el engem
Maga alá inkább, mint hallani kelljen
A te kiáltásod,
Vagy pedig szemlélni elhurezoltatásod.»

Igy szólván, kis fiát ölelné szívére,
De ez dajkájának rejtődzött keblére.
Ijedten sikoltott, megrettent atyjától,
Atyja sisakjától, sisakja bokrártól.

Atyjának, anyjának nyílt erre mosolyja,
Most fényes sisakját Hektor lecsatolja,
Leteszi a földre, fiát veszi öle,
Kedves csemetéjét édesen csókolja,
Majd magasra tartja, ekkép könyörögve:

«Ő Zeüsz, hadd legyen ez a gyermek szintén
Trójaiak között, dicsőséges, mint én,
Országalmi termett, hatalmas erőre,
Különb az atyjánál: mondhassák felőle.

Mikor diadallal harczaiból tér meg,
Lepje szennye pornak, ellenséges vérenek,
Hozván a sok szákmányt, kit a harcra szerze,
Fogadja az anyja igen örvendezve.»

E szóval gyermekét hitvesének adta,
Illatos keblére az anyja fogadta
Könnyező mosolylyal.
Kit a bajnok látván, megindult szívében.
Kézen simogatta hitvesét gyöngéden;
Monda neki szóval:

«Szegénykém, ne búsulj felettebb, mert engem
Egy bajnok sem ölhet meg vézetem ellen,
Viszont senki, erős vagy gyáva, végzetét
Nem kerüli el, ha asszonytól születék.

Hát menj te most haza, magad dögát lássad,
A vásznad, az orsó; tartsd rendben a házat.
Vannak még Trójában férfiak elegen:
Hagyd a harcot nékik, fölkepedj nekem.»

Igy szólt, és sisakját feltette fejére,
Andromakhe is most haza lélt téré,
Sokszor visszafordult, sok könnye kicsordult,
Míg vérontó férje házág elére.

Ott az egész házat nagy jajszókat elhatják,
Hektor a cselédi élve elsiratták;
Sohasem remélik, hogy visszakérüljön,
Akhivok kezétől hogy megmeneküljön.

Baksay Sándor.

«MEGSZELELTE EGY ASSZONY A TOLLAT.»

— Rajz a régi alföldi népeletről. —

Irta Szabó Mihály.

I.

Századunk elején vagyónos nagy falu volt
Tisza-Gyékényes. Szántóföldje, melyet erős,
munkabíró népe a Tisza árja ellen mindenkor
meg birt védni, a legaczelosabb búzát termette;
kaszálján, melyre tavaszonként kicsapott a
Tisza, olyan rendeket vágott a zsiros fűből a

kaszás, mint egy-egy csolnak; rétsége mélyebb
részein gazdagon termett a gyékény, messze vi-
dekre elhordták azt jó pénzéért; a rétség ke-
vésbbé mély részén pedig, melyről már nyár
elején lehuzódott a víz, hizhatott a göboly s
míg csak lábnyi magasságra nem nőtt a hó, jól
élhetett a marha, és a sertésfalnak nem ritkán
egészen kitelelhettek.

Volt is sok jómódú gazda a faluban. Legtehe-
tösebb volt ezek közt az öreg Dengelegi András,
különösen mióta négy fia felnőtt, kik közül már
három nős és gyermekes volt, gyorsan szaporod-
ott az öreg vagyona. Fiai mind derék szorgalm-
más gazdák voltak, menyei a legjobb családok
lánya. A legkisebb fiának, a deli természetű
büszke legénynek, a még nótelen Sándornak is
keresgélte már apja és anyja a leányt, a ki be-
illik a falu népe előtt akármely nagy tiszteletben
álló családba.

De Sándornak egy sem tetszett meg a kijelölt
és ajánlott hajadonok közül. Azt mondta hát az
öreg Dengelegi: «Keress, fiam, magadnak, csak
arra vigyázz, hogy tiszta erkölcsű, szelíd termé-
zetű, egészséges, munkás lányt hozz a há-
zámhoz, a kiből idővel jó gazdasszony váljék.»

A gyékényesi leányok általában tiszta erköl-
csűek voltak. A magyar alföldi paraszt népe közt
a tisztátalan erkölcsű nő ritkaság számba ment,
s közmegvetés, mondhadni útaltat tárgy volt.
Munkás is volt elég. A tiszta erkölcs, munkás-
ság s rendes élet mellett virult az egészség.
Nemely, mai nap már nemzedékről-nemzedékre
átöröklő nyavalának híre sem volt.

Azt már nem mondhadni, hogy a paraszt nő
általában mind szelíd természetű lett volna.
Kisebb-nagyobb mérvben erkölcsös asszony,
lány nem volt nagy ritkaság a parasztok között,
még az urak közt sem, soha sem is lesz az.

Az erkölcsös jelzöt apáink a zsémbes, duz-
zogó, házsártos, nyelvs, kötözködni szerető
nőre, s az olyan lóra alkalmazták, a mely szép
szóra nem indít, ha ütök, ágaskodik, felrug,
hátrafelé tolja a kocsi s a rúd alá vágja magát.

Volt rá gondja Dengelegi Sándornak, hogy
erkölcsös házasárral ne keserítse meg az éle-
tét; hanem az apja által elősorolt ajánló tulaj-
donok mellett, keresett ő még egyet, a szépsé-
get, s épen erre fektette a fő súlyt.

II.

Mindazon nők között, a kiket teljes életében
látott, egy zsellér asszonynak, özvegy Kereskés-
nek hajadon leányát, Sárát találta legszebbnek
Dengelegi Sándor s abba halálosan bele szeret-
tett. Hiában mondta neki apja: «Fiam, azt a
lányt nem hozod a házámhoz!»

— Miért nem? apám uram! Nem tud arra
senki semmiféle rosszat, a munkásságára se

lehet annak szó. Akármikor mentem, csak dolgomban lettem; semmiféle dolog se ri ki kezéből; tiszta az erkölce, mint a ma esett hó; természetete is jó: szelid, mint a bárány, a légynek se vét. — Mind elhiszem, fiam! — mondta az öreg, — nincs nekem ellene egyéb kifogásom, csak az, hogy együgyű. Egész falu tudja, te nem látod azt csak, azzal meg nem élhetsz. Kereken megmondom, hogy azt ugyan az én házamhoz nem hozod. Az én ételtemet ne kozmátsítsa meg, keletlen vagy a féligsült kenyeret, az én cseleltem a kutyának ne hányja az, én házam népe közt ne legyen senki se neveltség tárgya.

III.

Mihelyt megforrt a must, mindjárt haza vitte Dengelegi Sándor Kerekes Sárát. Az eladó lányok irigy szemmel néztek az új menyecskére, a rozabb nyelvűek váltig erősítették, hogy nem a Sára szépsége vakította el azt a derék legényt, hisz annál szebbet is találhatott volna, különbet meg százat; hanem a vén Csibánétól — kit a falu népe hozorkánynak tartott — szerzett Kerekesné valami varázsszert. De a legények nem hitték el, hogy Kerekes Sára a Csibáné szerire szorult volna.

Hosszú időn keresztül nem is volt boldogabb ember hét vármegyében sem Dengelegi Sán-

az étel. Ilyenkor mindig azzal ütötte el a menyecské: — Oh, csillagomadta! olyan nehezen vártam már haza kendet, ki-ki szaladtam, jön-már a lelkem? Addig ragadt meg egy kicsit.

— Ha nehezen vársz is, ne szaladjál ki olyankor, mikor az ételre kell vigyázni!

— Jó is volna. Csak ne élnek halnék olyan nagyon kedéért, csillagom, galambom, én egyetlen uram!

Hogy lehetett volna már ilyenkor haragudni a szép menyecskére?

Ha sajálaton volt az étel, rögtön a sós kabakért szaladt Dengelegin. «Sózzuk meg galambom!» mondá. Ha nagyon sós volt, vízzel szaporította meg a levét. «Úgy-e jó már, csillagomadta?»

— Még sem olyan nagyon ügyetlen ez, — gondolta a férje, — hisz milyen gyorsan helyrehozta, ha egy kis hiba esik. De ha az volna is: — gondolta utána — gyönyörű szép asszony az én feleségem, s nagyon szeret engem.

Néha megesegett, hogy keletlen volt a kenyér, de annak mindig a szomszédokból kölcsönként komlós korpa volt az oka; vagy ha sületlen maradt, akkor meg a tűzevaló.

— Csak úgy kojtolog ez a szalma, sokkal több a füstje, mint a melege, — mondta Kerekes Sára. — Hozzon édes uram, jó, száraz, szálas szalmát! Ez se megy ám kárba, csillagomadta! jó lesz a ló, meg a tehén alá aljnak.

Hozott is ilyent Sándor gazda, de annak meg kellett volna több volt a melege, jócskán megégette az ünnepre süttöt kalácsot.

— Sohse búsulok én ezen, csillagomadta!

Az édes anyja is körülvette Sándort. — Édes fiam, Sándor, ne hozz búbanatotapádra, anyádra! Javadat akarjuk, hallgass a jó szóra. Nincsen a faluban olyan eladó lány, ki hozzád ne menne, régen izengetnek innen is, onnan is, sok szép derék lány közt lehet válogatnod. Hagyj fel, édes fiam, Kerekes Sárával! Én is csak azt mondom, a mit apád mondott; azzal meg nem élhetsz; mert biz a szépséget nem eszik kanállal.

Sándor csak azt mondotta: — Akár mit beszélnek, soha se hiszem el, hogy együgyű volna. Megélek én azzal. Holtáignál tovább úgy sem élhet senki. Nem akarom én a szépséget megenni. Ha elvernek is a háztól kegyelmetek, enni valókat meg bírom én keresni. Olyat el nem veszek, a kit nem szerettek, magamnak veszem én, nem kegyelmeteknek. Olyan feleséggel, a kire az ember édesdeden nem nézhet, nem élet az élet.

Belátta az öreg Dengelegi, hogy Sándor, ki pedig eddig mindig jó szófogadó fiok volt, tanácsát be nem veszi, de még édes anyjának rimánkodására se mond le szándékáról. Ezzel szakította hát végét a dolognak: — No, fiam! nem hányom én tovább a falra a borsót. Ha neked több esz van, mint nekem meg anyádnak, az a te szerencséd. Mi megtettük a magunk szülei kötelességét, tovább nem is erősködünk. Nem is haraggal, nem is semmi nélkül bocsátunk el a házunktól. Kiadom a jussod. Neked vettem meg az özvegy Gálné házát, bele viheted a falu legszébb lányát; a Kiss István-féle egész telek földet neked adom; adok lovat, marhát, juhot, sertést, s minden gazdasági eszközt, takarosan megélhettek, még gyarapodhattok is, csak gazda meg gazdasszony legyen a háznál.

STEFÁNIA ÖZVEGY TRÓNÖRÖKSÉ FŐHERCEGNŐNEK A KIRÁLYI PALOTÁBÓL A JÚNIUS 8-IKI DÍSZMENETRŐL FÖLVETT FÉNYKÉPEL.

dornál. De Kerekes Sáránál sem volt ám boldogabb asszony, irigykedett is rá az egész falu fehér népe.

Itt is, amott is beszélgették: Szép vagyombatette az apja Dengelegi Sándort, de majd elkopik az, az a sok szép selyem, a mit a feleségére aggat, s az a sok kár, a mit annak az asszonynak együgyűsége okoz, megtizedeli azt. Nem mehet ez így sokáig. Elemészténé az az együgyű menyecske a Dárius kincsét is. Fülébe vitték az ilyen beszédeket Dengelegi Sándornak, sokszor épen azok, a kiktől eredtek. De Sándor gazda mindig hallatlanná tette, boldogságát nem zavarthatták meg.

Történt pedig Dengelegiéknél apró-cseprő hiba. Néha hol kissé, hol nagyon kozmás volt

mindjárt sütök másik kemence kalácsot, sohse resteltem én a dolgot. Ez meg milyen jó lesz a koldusoknak, had legyen már egyszer szegényeknek karácsonyjuk!

Erre mosolyogva jegyezte meg a gazda: — Hiszen, Sári! nincsen Gyékényesen koldus; hála Istennek, megkeresheti itt minden épkézláb ember a kenyerét s meg is keresi. A nyomorékoknak sem kell koldulni, eltartják a rokonok!

— Hát nem tudja kend, csillagomadta, hogy sátoros cigányok érkeztek az éjszaka a falu alá? Majd koldulnak azok. Jaj de jó lesz nekik ez a sok szép kalács, majd mondanak azok ezer áldást érte.

Mikor aztán a második kemence kalács csak félig-meddig sült meg, azt mondta Kerekes

Sári: — Azért, hogy nem sült át egészen, ez lesz csak jó holnap, holnapután, ha szikkad egy kissé.

Hát jó is volt Dengelegi Sándornak minden sültje, főzte a szép menyecskének. Hozzá szokhatott már, nem ma kerültek össze, egyetlen gyermeküket a szép és kedves Mária lányukat adták már az iskolába, mégis a ki együtt látta őket, azt hitte volna, hogy új házások, nem győztek betelni egymás nézésével.

Az sem volt baj Sándor gazdának, hogy a félig sült kalács se szikkadhatott meg a háznál. Addig dicsérték Dengeleginét a hozzá napjában kétszer is ellátogató cigányasszonyok, s addig mulattatták a purdék cigánykeréknyásással, s rókatáncoztal, hogy azt is, mind az utolsó falatig odaadta nekik.

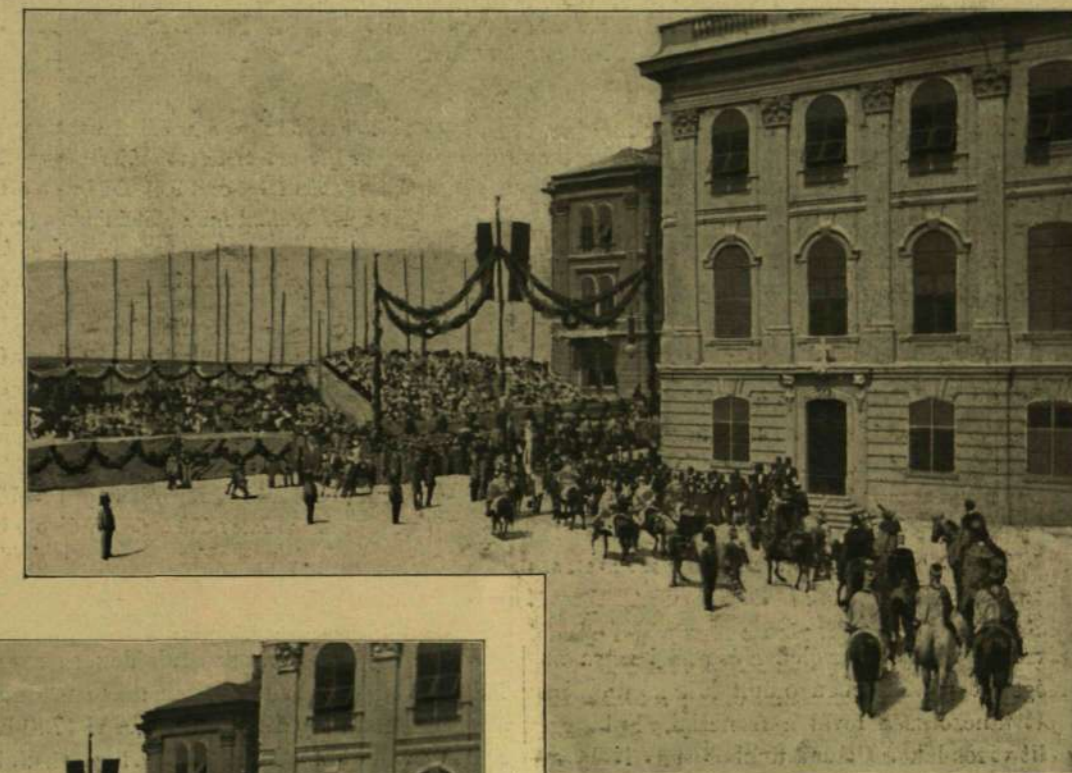
Hát még mikor elkezdte a legvénebb cigányasszony: — Száz esztendő vagyok, rigem vándorolok, sok fedet, nem egy-két országot bejártam; a sós tenger vizén a templomnál nagyobb gályán mentem át, sok mindent is láttam; de ilyen jó szívű, gyenyerű menyecskét, ilyen rúzsaszálat sehol se találtam. Ha ezt megláthatná császár * ü felsége, hat lovas aranyos hintót küldne érte, felvitelné Bécsbe, fehér selyem réklit, piros bársony szoknyát, arany zsinorátú rókatorkos mentét adatna rá rögtön. A mentén gyémántból lennének a gombok, nagyok, mint az öklöm. Az urát meg azt a derék magyar embert, arany sarkantyússá, fővezérré tenné.

Ekkor már oda adta Delengeginé azt a selyem kötőjét is, a mit a tűz-

Erre megköszöri a torkát Sándor gazda. De a másik pillanatban már édesdeden nézett szép feleségére. (Folyt. köv.)

ÚJABB KÉPEK A JÚNIUS 8-IKI DÍSZMENETRŐL.

Azt vélte volna az ember, hogy a királyi család tagjai csak kényelmes nézőkül jelentek meg a palota erkélyein és ablakaiban, s ime kiderül, hogy a képzőművészetet annyira kedvelő, sőt gyakorlati Stefánia özvegy trónörökösné főhercegasszony a menet jeleneteinek gyors változását kísérni képes fényképező géppel foglalta el helyét s a festői látvány egyes részeit sajátkezűleg fogta föl bűvös lemezein olyan

STEFÁNIA ÖZVEGY TRÓNÖRÖKSÉ FŐHERCEGNŐNEK A KIRÁLYI PALOTÁBÓL A JÚNIUS 8-IKI DÍSZMENETRŐL FÖLVETT FÉNYKÉPEL.

helyről rápattant szikra az előtt való vasárnap, a mint templomból kijövet ünnepi öltözetében gyujtotttűzet, kiégetett volt. De még egy pár disznólabát, meg egy nem régen megkezdett fél szalonnát is adott a cigány asszonyoknak.

Mikor ezt megtudta Sándor gazda, haraggal így szólt: — A kalácsot épen nem sajnálom, egyik sütés se volt jó; hanem a disznó labát, meg a szalonnát magunk is megehettük volna.

— Dehogyan ehettük volna, csillagomadta! Egészen összedurta már azt a szőrféreg. Tudja a szősz mitől? mind elromlott a mi szalonnánk, meg a disznóhúsunk; ha főzők vagy sütők bélele, felit is a kutyának kell hánynom, az is csak úgy fanyalogva eszi.

* Az igazi cigány «császár» helyett csaszárt mond.

állóponttól, a hová a fejedelmi családon kívül senki más el nem juthatott.

Ő fensége, a mint fölvételeinek lenyomatai elkészültek, kegyes volt öt fényképét a «Vasárnapi Ujság»-nak közlés végett átengedni. E nagy ügyességről tanúskodó fölvételek közül egyikén igen világosan fölismerhető a díszmenet eleje, a mint a hat kürtös, utánuk pedig nyomban a menet vezére, Perczel Dezső belügyminiszter a várpalota udvarára belovagol; a másikon a hercegrímás diszhintaja látható, a mint a királyi várpalota udvaráról kifelé indul.

A többi három kép a menet más-más csapatait tünteti föl szintén a palota udvarán, a mint az érkezők a diplomáták számára emelt dísz-

sátor előtt elhaladnak, aztán pedig a palota oszlopos homlokzata elé kanyarodva kifelé léptetnek, hogy a Mátyás-templom elé vonuljanak. Ezek a szépen sikerült fölvételek, melyek a főhercegnő nevének kezdő betűivel (St.) vannak jelölve, becses adalékokkal gyarapítják a felejt-hetetlen fényű díszmenetet megörökítő képek sorozatát.

A PÁLFFY-HUSZÁROK KÉTSZÁZADOS EMLÉKÜNNEPE.

Vitéz Hány János jeles haditettei csak addig legendák, a mig nem olvassuk a hiteles krónikákat magyar huszárok viselt dolgairól, arról a

messze földekre szárnyaló hősi hírnévről, mely Európa népei előtt dicsőségessé tette a magyar huszár nevét, kinek ritka vakmerőségét utánozták, járását, viseletét, beszédmodorát ugyanígyra ellették, hogy még a zseniális porosz király, Nagy Frigyes ajakán is nem egyszer lebbent el tört magyarsággal egy-egy huszárosan kikaecskaringózott «Ördög teremtetten», mint Levisse közli a nagy uralkodóról írott jellemrajzában.

Azok között, a kik a magyar huszár vitézségének oly nagy hírt-nevet szereztek, bizonyára az elsőközül valók a most jubilált Pálffy-huszárok, a Klagenfurtban állomásozó derék «nyolcás»-ok. Nem a legrégibb lovasezrede ez a Habsburgok monarchiájának, — voltak előtte feles számmal, a kik a harcmezőn véres babérokat arattak a trón és haza szolgálatában; de midőn ez előtt kétszáz évvel a török háborúk alatt I. Lipót császár Deák Pált a magyar lovasságnak egy új huszárezrede alakításával bízta meg; ezek a «zöld huszárok», — mint akkor nevezték a mai Pálffyak ez első vitéz őseit zöld atillájok és dolmányuk miatt, mely alatt kérkedve feszített a szűk vörös nadrág, mig báránybőr kuoemáik tetején szintén zöld posztó virított — egyszerre méltó vetélytársai lőnek a sokkal régebb 9-es, vagyis Ebergényi-huszároknak. Még is tetszettek nyomban a nagy hadverő Szavojainak úgy, hogy mikor a francziák ellen először készülődött 1701 januárjában, 400 válogatott Deák-huszárt szemelt ki magának, mint seregének színe-javát, hogy bemutassa velők a hatalmas hadakozó félnek is a francziák ellen először készülő 1701 januárjában, 400 válogatott Deák-huszárt szemelt ki magának, mint seregének színe-javát, hogy bemutassa velők a hatalmas hadakozó félnek is a francziák ellen először készülő

Ott is voltak a derék fiúk mindenütt, a hol a veszély legfenyegetőbb volt. Az Ebergényi-huszárokkal ők hajtották végre Deák és Davia vezetése alatt Paviánál és Milanónál azt a híres fegyvertényt, mikor Eszterházy gróf 60 hu-

A JUNIUS 8-IKI DÍZSMENETTŐL: NÁVAY ALADÁR A FŐVÁROS BANDÉRIUMÁNAK VEZETŐJE.

szárral és vértessel meglepve és széttaszva az őrséget, egyenesen benyomult Milano útézára s ott táncoltatta lovát a francziák által megszállt város lakosságának tomboló üdvívalgása közt, közepette a sokszorosán túlnyomó számú ellenséges garnizonnak s nem is vonult előbb vissza, míg csak 20,000 forintot nem szerezett, melyből aztán Ebergényi, Deák és Davia 100—100 Lajos aranyat kaptak bravurjokért.

Rövid idővel rá a megyei huszások igazi őstypusa, Deák, 1703-ban Villamiovánál francia fogságba került, s mivel kiváltása soká váratott magára, — mit gondolt, mitnem, — a császár ellen ségeinél vállalt szolgálatot. Lehet, hogy sértett büszkeség is indította; beszéltek vagyoni károsodása miatt érzett bosszúról is; de sokkal többnek látszik, hogy a téletlenséget megszokni nem tudó föllázadt katonai vére hajtotta, a mit mutat az is, hogy mielőtt alkalma nyílt, sietett jóvátenni cselekedetét. Turinnál történt, hogy Szavojai Jenővel épszemközt találkoznán, egyszer csak maga köré gyűjti hű legénységét s átvágva magát a francia előőrson, egyenesen a császáriak táborába vágtatótt, hol a fővezér előtt állásba téve magát, kegyelmet kért. Természetesen meg is kapta, sőt javait is visszaadták neki, a mit ugyan nem sokáig élvezhetett, mert nem sokkal rá bevonult a legfőbb mennyei fővezérlet elé. Valahol Olaszországban porlanak csontjai a Pálffy-erzed bator megalapítójának, kinek emlékét most egyért ülte a bajtársi kegyelet az ezred 200 éves fennállása évfordulójával.

Deák után sokszor cserélt nevet az ezred. Előbb *Vizley*, majd *Splényi* és *Dessewffy* lettek tulajdonosai. Viselte még a *Baranyai-huszárok*, *Wurmser-huszárok*, *Kienmayer-huszárok* nevet is. De minden név alatt egy maradt a dicsősége; győzelmet győzelemre halmozott, úgy hogy a császár már 1713-ban újabb elismerésére érezte magát indítatva s *Dessewffy* és *Splényi* tulajdonosoknak 30,000 forint kártérítésen kívül még külön jutalmat s Zemplénben terjedelmes birtokot adományozott.

Volt még egy nevezetes tulajdonosa a mai Pálffy-erzednek ebben az időben: nem más, mint a híres *Csonka bég* (*Zungenberg*), a ki 1730-ban *Splényi*-váltotta föl. Ismert dolog, hogy az utolsó budai pasa, *Csonka bég* fia, Buda ostroma alatt fogságba esván, áttért a keresztény hitre, mint *Zungenberg* Ferencz, ki az Ebergényiek közé állt s nemesi rangot nyert, majd a spanyol örökösödési háború után még báróságot is.

Ő volt az, a ki 1734-ben Lombardiában szeptember 15-ike éjjelén *Broglie* marsallt huszárai élén oly észrevételesen lepte meg, hogy a marsall ingben és papucsban volt kénytelen menekülni, hátrahagyva 130,000 aranyat érő összes értékeit, mely alkalommal a drága királyi sátor is a magyar huszások kezei közé került, azonfelül 2554 ló, 3100 öszvér, 1000 ökör, 500 tehén, 5000 hordó bor s 10,000 mázsa liszt, sok szerkesrel és 6000 fogolylyal együtt. Guastallánál azonban *Zungenberg* is súlyosan megsebesült s hazaútaztatban, Tyrolban a szél megütötte.

Igy lettek a sok viszontagságon keresztülment Deák-, majd *Splényi*- és *Dessewffy*-huszások Baranyai huszárokká. Mint ilyeneknek mutatta fel nekik *Khevenhüller* 1743 januárjában új uralkodójuk, *Mária Terézia* arczképét, karján József fiával; mire a huszások kirántva kardjaikat „Éljen *Mária Terézia* királynénk!” felkiáltással feleltek. Feledhetlen jelenet volt ez; de a vitézek meg is mutatták, hogy öldöklő kardjaik diadalra bizvást építhet a szép királynő, mert erre mindjárt Bajorországba, majd Olaszországba törvén be, a fenyegetett trónt híven védelmezték. Madona di. Rovaltonál 114 megrakott öszvért bajtattak el magukkal s a modenai herceget is megszabadították drága ezüst készlete gondjaitól.

Köztük kezdte fényes katonai pályáját 1732-ben, mint egyszerű hadapród, a nagy *Hadik* András és később ő alatta vonultak be Berlinbe is. Szász- és Csehország mezői sok véres rózsát termettek a hős Baranyai huszások halántékaira. Ott szabadította ki magát *Laul* 1759 ápríl

hó 17-én *Palásthy* alezredes huszáraival, száz dragonnyossal, száz *Eszterházy*-huszárral, és ötszáz horvát katonával a minden oldalról nagyobb számmal öznlő porosz csapatok közül, melyeknek parancsnoka egy trombitás által megadásra szólította fel. Ott tört útát magának az ezred a porosz-sziléziai *Oberschwedeldorf*-nál *Rakovszky* Pál kapitány «rajta magyar, rajta!» kiáltása közben egy porosz gyalogsági carrén (négyezögön) át, s mialatt *Rakovszky*-nak tizenegy bajonett szúródott a testébe s egy lövés leterítette, még a földön vonaglásában közben sem szűnt meg harczra tüzelni embereit. Nem csoda, ha a császár külön köszönő elismerése jutalmazta az ezredet fényes magatartásáért, míg akkori parancsnoka, *Wurmer*, e nap emlékére a császár arczképével díszített burnótszelenczét kapott ajándékba. S nem csoda, hogy a meddő eredménytelensége miatt gúnyosan «krumpli-háborúnak» nevezetthadjarat után közezők osztották azt a 200 díszhuszárt is, kiket *Mária Krisztina* főhercegnő saját költségén állított ki és mutatott be nyilvánosan a népek a bécsi Burg-téren 1779 január 26-án.

De semmi sem vet nagyobb fényt a derék ezredre, mint az a tény, hogy a következő 1788-ban megindított török háború alatt nem kevesebb mint 2 lovassági tábornok, 7 altábornagy, 9 vezérőrnagy, 7 ezredes, 24 alezredes és őrnagy és 12 *Mária-Terézia* rend lovag vált ki az ezred sorából. Egyszerű trombitásból lettek törzstisztek, mint *Worliczek* *Venczel* példája tanusítja. Akadtak, kik még 96 éves korukban is dicsőségek tartották a Baranyaik sorában szolgálni, mint a hadsereg *Nesztora*, az agg *Scultéy* László zászlótartó, ki még 91 éves korában is, 1826-ban *reszkető kezében* tartott zászlóval defilírozott el *Estei Ferdinánd* előtt, miközben a főherceg e szavakkal hajolt le hozzá a lórol: «Kedves atyus, ez mégis sok tetőd». S hetvenötévi szolgálat után ugyanazon ezrednél húnnyta be szeméit örök nyugalomra a vén huszár, a melynél először kezdte pályáját.

Kalandra kalandot fűzött nevéhez a rejtetlen Pálffy-erzed a francia háborúk alatt is. *Florence*-nél *Miklosovich* kaplár magát *Mariox* francia ezredet terítette le; míg egy másik közhuszár *Lipóth* János, miután már 1778-ban egyszer a szász-tescheni herceg életét megmentette, tizenkét év múlva kapitányát, *Rudnayt* vágta ki a halál torkából. S feljithető-nők-e a hősök sorából *Bácsmegegy* hadnagyot, a ki *Brescia* előtt magát *Mural* tábornokot, a későbbi napolyi királyt fogta el sajátkezüleg, a kit csak becületszóra és vésztárgdíj mellett bocsátottak aztán szabadon is?

De maga *Bonaparte* is megemlegette a Pálffy-huszárok vakmerőségét, mert *Lonatónál*, a hová ép akkor törtek be a magyar huszások, mikor a világerő hős a fürdőben ült, csak a leg-hiányosabb öltözetben (csizmáját csak féllábara ránthatta fel) a kerten át volt menekülni kénytelen, a mikor az ellenség közeledtét tudtára adták. Igaz, hogy a francia sereg hamar összeeszedte magát s mikor észrevették, hogy egyszerűen lépre mentek a számban elenyészőleg csekélyebb portyázóknak, a szerencse huszáraik ellen fordult. De *Napoleon* is okult a lezéréből s azóta soha sem mulasztotta el személyes védelmére örökkel (guide) vétetni magát körül.

Még a szerencsétlen königrázi visszavonulátnál is a meg nem tört harci kedv s a végsoig kitartó köteleességtudás iránti fejedelmi elismerés tűzette mellére az érmet az ezred legjobbjainak: *Lukinác* kapitányának, *Piret* Belső-alezredesnek, *Thurn-Taxis* Lemoral herceg és *Kovács* István főhadnagynak. S hogy mit-műveltek a Pálffy-huszárok a boszniai had-

járat alatt, annak élő tanúja *Kaczkovics* Zoltán akkori önkéntes, ki a bosnyákok golyózapora közt lovagolt végig a Száva-parton, hogy egy fontos sürgönyt átadjon a «Lajta» monitor parancsnokának.

Az igazi magyar huszárvirtus ünnepe a Pálffy jubileumán. Melyik magyar szív ne dobogna fel, midőn dicsőségese multjokra visszagondol!
V. S.

A FŐVÁROS DÍSZBANDÉRIUMA.

Az az országos öröm és lelkesedés, melyet a júniusi hódoló díszmenet kellett, ma sem lohadt. Mindenki a legszebb emlékei közé sorozza azt a fényes nemzeti ünnepet, a mely valóban páratlanul áll hazánk történetében. Az ország főrendei, képviselői, megyei és városai pazar pompát fejtettek ki a díszmenetben, melynek történeti hűsége és páratlan fénye elkápráztatótt még bennünket is, a kik ismerjük a magyar díszet és ősi viseletet.

Ezt a ragyogó díszmenetet mint az ország törvényhatóságainak főnöke, *Perczel* Dezső belügyminiszter vezette a király elé. A miniszter után haladt az egész díszmenet élén az ország első törvényhatóságának, Budapest fő- és szék- városnak bandériuma. A mikor a díszmenet-terve fölmerült, a székes főváros törvényhatósága volt az első, mely hazafias örömmel karolta föl az eszmét és elhatározta, hogy bandériumával részt vesz a menetben.

A törvényhatóság felszólította a főváros polgárságát, hogy vegyen részt a bandériumban. Nem kötött ki semmit, mert stilszerű ruházatról nem gondoskodhatott. Budapest mai alakjában s jelenkori társadalmi illetőleg annyira új város, hogy viselet dolgában hagyományai nincsenek. Bizonyos eredetiséget úgy lehetett volna kölcsönözni a banderialis viseletnek, ha külön vonultak volna föl a budai polgárok és külön a pesti patriciusok. Ebben az esetben lehetett volna némi történeti hagyományt fölleveníteni a magyar díszruhákban.

Erre azonban nem volt már elég idő s így szabadon alakult meg a főváros bandériuma, melynek tagjai voltak: dr. *Csatáry* Lajos, *Dunkel* Norbert, dr. *Flock-Regheberg* Alfréd, dr. *Földváry* József, dr. *Gyurkovits* Gyula, *Hagenmácher* Róbert, *Horváth* A. János, *Kisbaári Kiss* Ferencz, *Kollerffy* Mihály, *Krausz* Izidor, *Krausz* Lajos, dr. *Laufenauer* Károly, *Mezey* Lajos, dr. *Návay* Aladár és *Oell* Aladár.

A névsor is mutatja, hogy a bandérium a főváros tekintélyes polgáraitól alakult meg, a kik között vannak egyetemi tanárok, orvosok, ügyvédek, állami tisztviselők, gyárosok, szóval képviselve volt a társadalomnak majd mindenik osztálya.

A bandérium vezetésére Földéai dr. *Návay* Aladár kereskedelmi miniszteri titkár és tartalékos huszárőrhadnagyot kérték fel, a ki kitűnő lovas és kedvelt tagja a budapesti előkelő társaságnak.

A díszmenet felvonulása alkalmával *Návay* Aladár lovagolt a belügyminiszter után. A főváros banderiumának vezetője egyike volt a menetben a legszebb alakoknak. Daliás természet pompásan feszült meg a 16-ik századbeli díszmagyar ruha, mely a Návay-család ősi színeiben ragyogott. Arany és ezüst brokát volt az attila, meggyiszínú a mente és a nadrág, köcsagtollas a kalpag s az egész ruha csillogott az ékszerektől, melyek az erdélyi ötvös-művészet remekei.

Hatalmas trakhéni sarga eszűdörön lovagolt, mely még akkor is toporzékol, a mikor a király előtt elvonult. A lovas két oldalán csatlósok lépdéltek.

Návay a kezében fennen lobogtatta a székes-főváros díszzászlaját, melyet külön erre az alkalomra készítették. Ez a zászló a főváros színeit viselő vörös-sárga-kék selyemből készült, melyre dús aranyozással van ráhímelve a főváros czimere.

A díszmenet alkalmával a főváros közönsége lelkesen éljenzett az egész hosszú útvonalon, a mikor Budapest zászlaját és banderiumát megpillantotta. A főváros bandériuma pompásan is festett. A részvevők egytől-egyig értékes és művészi kivitelt díszmagyar öltözékeket viseltek s a mi a fő, kitűnően iltek meg a lovaikat.

A JUNIUS 8-IKI DÍZSMENETBŐL: GRÓF ERDŐDY SÁNDOR A VASMEGYEI BANDÉRIUMBAN.

Az érdekesebb alakok közt voltak *Laufenauer* Károly, az ismert egyetemi tanár, a ki pazar aranyhímzésű díszmagyart viselt, olyat, a minőt *Mária Terézia* királynő uralkodása kezdetén hordtak a magyar urak. Az ősi viseletnek egyik ilyen legszebb eredeti példánya a gróf *Festetics* Taszilo főpohárnokmester magyar díszruhája, melyet a gróf ünnepi alkalmakkor visel.

Szép és értékes *Zrinyi*-ruhákat is láttunk a budapesti bandérium egyik-másik tagján. A legszebb *Zrinyi*-ruha a *Márkus* József alpolgármesteré volt, melynek a szövete és hímzése hű utánzata volt *Zrinyi* Miklós díszöltönyének. Zöld színű nyirott bársonyból készült a dolmány, melynek felálló galléja s rövid ujja volt. Az egészre bő palást borult. Szattján topán és rá csatolt sarkantyú egésztette ki a pompás ruhát, melyben a hatalmas termetű polgármenter valóban olyan volt, mint *Szigetvár* híres hőse.

A polgármesterek és tanácsnokok azonban nem vehettek részt a bandériumban, mert ők ősi szokás szerint a szent koronát kísérték, még pedig gyalogosan. Erdemök nem kevesebb, mint a banderistaké, a kik oly méltóan képviseltek a székes fővárost a nagy nemzeti ünnepen.

Dr. *Kovács* Dénes.

A HEGYMÁSZÁS.

Körülbelül negyven évvel ez előtt, mint fiatal diák kerültem a Szepességre, Késmárkra. Épen akkor járta be az a szomorú hír a vidéket, hogy két főgimnáziumi tanuló a *Lomnici*-csics megmásása alkalmával szerencsétlenül járt, a köziklákrol lezuhant és meg is halt. Ez a szomorú esemény annyira bevésődött emlékezetembe, hogy mai napig sem tudtam elfelejteni s a hegyekbe tett kirándulásaimkor minden alkalommal memento moriként lebegett szemem előtt és vigyázatra intett.

Nem tudtam felfogni, mi ok indíthatta azokat az ifjakat ezen hajmeresztő hegyek megmásására olyan időben, mikor még a turistika szó egészen ismeretlen volt, a hegyek megmásása még nem fejlődött sportá, mint mai nap. A szerencsétlenség éppen nem riasztják vissza a turistákat a hegyek megmásásától. Minden évben újabb meg újabb szomorú eseteket közölnek a hírlapok szerencsétlenül járt hegyászokról, és mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy a hegyezés mai nap nemcsak sportá, hanem mániává lett.

Nincs az a művelt osztály, a melynek több-kevesebb tagja el ne látogatna főleg nyár közepén a hegyek közé és meg nem kísértene valamely hegyesítés megmásását. Sőt még nők is, különösen angol nők, vetélkedve a férfakkal, megmászzák a legnagyobb hegyesúcsokat is, hogy aztán hazájukba visszaterve elmondhassák, hogy ők a *Montblanc* vagy valamely más hegy csúcsán fent voltak.

A hegyezésüket két szempontból kell tekintetbe vennünk: 1. a tudomány gyarapodása, és 2. a turistika szempontjából.

A tudomány nem kimélt semmi áldozatot. Buzgó apostolai megmászzák a hegyek legveszélyesebb csúcsait életök kozkázatásával, hogy a bércek sziklát vagy kővületeit tanulmányozzák, vagy hogy azokat a háromszögletes hálózatába vonják, a vidék térképének készítésénél.

Ott látják a tudomány képviselői a növényeket örök küzdelemben a zord éghajlattal; ott van alkalmuk az állati életre nézve érdekes tapasztalatokat szereznii. Az ásványok és hegyek képződései, a vízesések, a légáramlat, a léggyerülés és más számtalan kérdés tanulmányozása a hegyezés tudományos feladatai közé tartozik.

De a népek költészetében, vallási és politikai életében, nemkülönböztetve szokásainál is nagy szerepe van a hegyek világnak; a hegyi rétek és erdők a közgazdaságnak is fontos tényezői.

A turistika mai nap igen föllendült. Vannak egyesületei, szaklapjai, beoktatott emberei, kik vezetőül szolgálnak a hegyászoknak, hogy céljukat annál biztosabban elérhessék. A tagsági díjak és adományok a hegyesúcsok járhatóvá tételére s a hegyjárók kényelmére fordítanak. Az egyesületek gondoskodnak kunyhókról, melyekben a mászók biztos nyugalmat, a fagy és időjárás szeszélyei ellen biztos menedéket találhatnak. Szóval a hegyezés mind tekintetben megkönnyített és előmozdított.

Ma az egykor rettegést csúcsok épen célpontjaivá lettek a hegyesúcsok ezreinek, kik feladatul tűzték ki maguknak, hogy egyetlenegy csúcs se maradjon érintetlen az emberi nyomtól. Miután a fölfedezések kora már lejárt, kénytelenek a turisták csekélyebb dicsőséggel is beérni; azért a vén Európának minden zeg-zugát bejárják s fölkeresik még Izland hegyeit is.

De a nagy hegyek megmászásánál a veszedelmek még ma is sokszor nagy. Gyakran oly hős-

MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEGNŐ A MINT MŰTERMÉ-
SEN SZENT MARGIT KÉPÉT FESTI.

lejtőn kell járni, a honnan a legkisebb elcsúszás a mélységbe zuhintja az embert, mint 1865-ben Matterhornon történt egy előkelő angol társasággal, mely alkalommal három angol és egy vezető lelte halálát. Mäskor a glecseren kell küznie pusztá hópárkányba fogódzva vagy jégáridon kell átmennie, mely ha leszakadna, a mélységben lenné sirját. Néha meg oly sziklafokra kell fölmászni, melynek keskeny kiállóin alig fér el a lába és egy félrelépés halálát okozza. De a bátorság a hegymászók közt oly nagy, hogy egyetlen izomnak sem enged hibás mozdulatot, hanem a kifejtett egybevágó erő legnagyobb megfeszítésével és e veszély kikerülésére irányított figyelem által győzedelmeskedik az ember a veszedelmes s ura lesz helyzetének.

De kényelemről is van gondoskodva. Az európaiak ellessék a jó példát az amerikaiaktól és vasutat vezettek föl a Rigire, Rütli-re és Pilátusra csak úgy, mint az amerikaiak Washington-hegyre.* S most már kényelemmel szemlélhetik a fáradságkérülők a nap fölkelését és lezállását, az alant elterülő vidék szép panorámáját a Rigi csúcsáról, a nélkül, hogy életüket ezer veszélyek közt kellene a mászás közben kockáztatniok.

A sokat gyötrött és szenvedett ember is ki-megy a hegyekre s ott talál a hegyek gyönyörű világában nemcsak lelki nyugalmat, hanem szétépett lelke számára balzsamot is.

Gyermekeinket is vezessük gyakran a hegyekre. Mutassuk meg nekik az égbenyülő szép hegyeket, hadd tanulják meg itt a természet nyitott könyvéből az Isten hatalmát megismerni, gyakorolják mászó tehetségüket, hogy erejük edződjék, szállarduljon; majd fölébred bennök a csúcsra állva, a szabadság iránti szeretet, az Isten iránti bizalom.

Wiesinger Károly.

EGYVELEG.

* Porcellánból készítik az aprópénzt Siamban, míg a japáni pénzek között több vasból van.

* Téli város. Michigan államban van egy Fish City nevű város, mely csodálatos módon csak télen áll fenn a tó jégén, de mindig ugyanazon helyen s fenyődeszkákból van építve. A lakók halázzal foglalkoznak s tavasszal a partra költöznek.

* Legújában már a Jungfrau nevű hegyre is ter-veznek vaspályát. A Monte-Salvatore-vasút Lugano mellett 1890-ben nyílt meg; a Stanserhorn-vaspályán, Stans mellett, Nidwalden kantonban 1893-ban épült.

1894-ben 3000 lakosa volt a városnak, a következő télen csaknem kétszer annyit.

* A moszkvai népnúnepen förtétt szerencsétlenséget Szent-Pétervár szegény lakói is megérezték, mivel az újonnan koronázott czár visszatérte alkalmából a Mars-mezőn tervezett nagy népnúnepet betiltották.

* A londoni kutyák közül a múlt évben 21 ezeret fogtak be a peczerek s ezek közül alig öt ezeret váltottak ki gazdáik, a többi ott pusztult el. A veszett kutyák száma 105 volt.

* Szétrepesztett sir. Hannover városában van egy metszett kövekből szilárdan összerakott sir, melyre többek közt azt írták fel «E sirt ne nyissák ki soha». Az emberek megfogadták a tilalmat, de sajátságos módon a természet szegte meg. A sir mélyéből ugyan is fa nőtt ki, mely lassankint erősödve félretolta a hatalmas köveket, melyek most már dűlőfélben vannak s több helyen megrepesztettek.

* Mesés gyorsaság. Az Egyesült-Államokban újabban indult meg egy villamos vasút mely egyetlen óra alatt 80 angol mérföldet hagy hátra, tehát körülbelül oly utat tesz meg, mint Budapestől Győrig.

* A telefont Liverpoolban a rendőrség oly módon használja fel, hogy a város különböző részein nyílt utcákon tart lezárt szekrényekben telefont, melyen a rendőrök a főállomással rögtön érintkezhetnek.

* Az 1900-iki párisi világiállításra 260 építész jelentett be tervvázlatokat, a határidőre azonban csak 59 érkezett be, de ez is elég dolgot fog adni a bírálóknak.

* Halászó patkányok. A Scilly szigeteken csodálatos felfedezést tett egy bñlakó. Az egészben véve terméketlen szigeteken igen sok patkány van, melyek alig tudnak ott megélni. Kiderült, hogy a tenger-apály idején a patkányok a parton maradt

halakra és rákokra vadásznak, sőt azokat — kamarákba gyűjtik össze. A part mellett levő homokban ugyanis fészkeket találtak, melyekben 3-16 különböző nagyságu eleven rák volt, de mindeniknek lábát előre megették, a patkányok, hogy el ne szökhessenek.

* Az angol regények között az előkelőbb könyvtárak adatai szerint legkedveltebb a «Hűség vársára». Ezenkívül igen sokan olvassák a következőket: «A fehér asszony», «Ivanhoe», «A wakefieldi lelkész», «Bede Ádám», «Lothair», «Tamás bátya kunyhója», «Ó», «Pickwick», «Midlothian szíve», «Ó Malley Károly», «A biborpiros levél».

* A babona. Kelet-Indiának némely részében csaknem lázadást idézett elő az elterjedt babonás hit, hogy az angolok az új vasúti hidak alapjául asszonyok és gyermekek hulláit teszik le. A kormány kénytelen volt külön embereket fogadni, kik községről községre járva felvilágosítsák a népet.

* Spitzberga szigetéről tudják, hogy Andrea léghajója, melylyel az északi sarkot akarja elérni, felszállott szerencsésen, miután előbb több szerencsés kísérletet csináltak vele a «Virgo» hajóról.

* New-York városhoz most egy pár külváros csatoltak s ez által London után a földgömb legnagyobb városává lett. A harmadik hely Párisnak jut.

* Telefonozás a vizen. A viznek azt a sajátosságát, hogy a hanghullámokat tovább viszi, Neale angol kapitány felhasználta ezt arra, hogy sajátosságos szerkezeti gépekkel a Themze folyon egy-egy kilométer távolságra eső csónakok szabadon telefonozhatnak egymással. A feltaláló «Hydrograph» nevet adott készülékének s közelebb kísérletet akar tenni, hogy általa összeköttetést létesítsen a világító tornyok és szárazföld között. Természetes, hogy mindkét érintkezési ponton egyforma készüléknek kell lenni, hogy a hanghullámok érthetők legyenek.

MÁRIA DOROTHEA FŐHERCEGNŐ FESTMÉNYE AZ ALCSUTHI KÁPOLNA ORATORIUMÁBAN.

MUNKÁCS VÁROS A LATORCZA VÖLGYÉVEL. — Paár Géza rajza.

A MUNKÁCSI ÜNNEP.

Sebb vasárnapja aligha volt még Munkács városának, mint e folyó hó 19-ike. A felbök, melyek a megelőző szombaton egészen estig öntöttek magukból a záport, reggelre szétfoszlottak; a nap vidám mosolygással kelt föl a környező hegyek mögül s hamarosan fölszikkasztotta a tisztára söpört utcákat és útakat; a zászlókkal diszitett városban már korán ide-oda hullámozt a közelből és távolról érkezett vendégek sokasága, várva a főszereplőknek, különösen az igazságügyi miniszternek megindulását az ünnepség fő színhelyére, a várostól egy negyed-óránnyira magános meredek helyen álló várba, hol egykor a hős lelkű Zrínyi Ilona osztotta katonai parancsait, ma pedig egy felügyelő igazgató tartja kezében az államfogházzá lett erősség börtöneinek kulcsait.

De a zászlódísznél is ragyogóbbá tette a várost az összesereglett nép arczairól sugárzott lelkesedés. Fényes diszruhás urak, egyszerű vasárnapi köntösű polgárok, s változatos és többé-kevésbébb festői viseletekben tarkálló köznép... mind, mind egyenlő örömben úszott. Mintha mindnyája nemcsak érezte, hanem tökéletesen értette volna is, hogy milyen szép cselekedete az a nemzeti kegyeletnek, midőn é napon sok-sok ezren összegyülekeznek itt imádkozni, hálát mondani a múltért és áldást esdeni a jövőre azon a helyen, hol ezer évvel ezelőtt, Árpád, a honfoglaló, első pihenőt tartott népével, mely az ő böles és hatalmas vezetése alatt az ide szolgáló verezeki szoroson szerencsésen leérkezett a bérczek azon aljára, a honnan oly határtalan messzeségig belátni a hívogató Alföldre.

Ott kellett lenni, osztoznia az embernek ebben az általános, ebben az őszinte, mester-ségesen elő nem idézhető lelkesedésben, hogy igazán méltányolhassa a munkácsi nagy napot s annak minden eseményét. Volt ott közeli és távoli ember, magyar, ruthén és más fajhoz tartozó, de nem volt idegen sehol. Mintha úr és szegény, beregi és somogyi, nagy és kicsiny mind, mind jó ismerőse, sőt testvére lett volna egymásnak.

Előbb a gyalogosok, majd 9 óra t jban a fogatok is megindultak sűrű sorokban a vár felé, hová a Zrínyi Ilona-útea (előbb Vár-útea) vezet ki.

A komor arcú, de már mai rendeltetése miatt is teljesen jó karban levő vár, mint már említve volt, egy külön álló, nem magas, de igen meredek hegyen áll a Latorcza folyó bal-partján. A hegy tövében két kis falu fészkel oly közel egymáshoz, hogy észre sem veszi az ember a külön község voltukat. A várhegy keleti tövé előtt egy tágas gyepes tér szélesedik, széles hátú védő gáttal szegélyezve. Ez a tér volt az ünnepség első részleteinek végrehajtására, úgy-szintén a népnúnepe tartására berendezve. Egy háttas helyen zöld lombokból alkotott kerek sátor állott oltárral is felszerelve a megnyitó

isteni tisztelet számára. Ettől a hegy felé egy másik sátor volt szintén köralakra, de már deszkaféddel szerkesztve. Amott a munkácsi gör. kath. püspök, Firczak Gyula, tartott csöndes misét, miközben az egyházi énekkar több éneket adott elő. Mise után zászlószentelés volt, melyet szintén Firczak püspök végezett szép magyar beszéddel. A zsúfoltságig megtelt sátorban a vendégek színe-java: diszruhás előkelőségek, polgári, egyházi és katonai méltóságok, fényes hölgy közönség egész sokasága volt, míg a roppant sokaságú köznép a sátoron kívül csoportosult, hol, mivel a püspöki szertartás ki nem halaszthatott, megesezt az a megható jelenet, hogy az alsó-vereckei gör. kath. vallású bíró maga mondott buzgó imádságot, melyet községbeli társai meghatottan, részben a földre térdepelve hallgattak.

A zöld sátorból a deszka sátorba tödült át a közönség, hogy ott a magyar kormány képviselőjének, Erdély Sándor igazságügyi miniszternek a diszbeszédét hallgassa meg. A diszmagyarba öltözött miniszter föllépven a számára emelt magas emelvényre, igen szép, egyszerű, de magvas és lelkes beszédben ünnepelte a honszerzés dicső emlékezetét, örömet fejezvé ki, hogy ily szép egyetértéssel simul itt egymáshoz minden nemzetiség és felekezet. Örömnnyilatkozatát buzditó szavakkal fejezte be,

melyeket a jelenlevők mély meghatottsággal hallgattak és lelkesen megélték.

Innen a várba indult, a kinek a meghívója a belépést lehetővé tette. Nem személyvalogatásból korlátozták az oda menetelt, hanem a hely szűk volta miatt; csapatonként azonban a nép is bejuthatott, ha akart.

A nép azonban, minthogy már dél közelgett és a Laci-konyhákról igen csabító illat kezdett áradni, szívesebben lent maradt a téren, hol az ő számára négy nagy és vagy tíz kisebb lomb-sátor volt emelve részint étkésző helyül, részint italok kiosztására. S meg kell vallani, hogy a milyen körültekintő volt a tér berendezése s a nép csoportosítása: épen olyan rendez volt a nép magatartása. Nyugodtan közeledett minden csapat a kiosztó sátorokhoz és egymás zavarása nélkül végezte étkészését részint a térs, árnyas sátorokban, részint a szabad ég alatt, valamint baj nélkül folyt a zene melletti mulatozás is egész délután.

Az természetes, hogy az egy-egy községbeliek inkább egymáshoz húzódtak, a mit annnyival jobban tettek, mert így egy-egy nagyobb csapatban mutatták be férfi és női viseletök sajátzerúségeit. Ilyenek voltak Kis- és Nagy-Dobrony szép magyar lakosai: többnyire legények és leányok; az alsó- és felső-vereckei és verbehei ruthének, kiknek kivált az előjárói magyaros

A MUNKÁCSI EZREDÉVI EMLÉK ALAPKÖVÉNEK LETÉTELE. — Erdélyi fényképe.

68 krajczár adót fizet. Az uradalomban dívó minden művelési ág behatóan van ismertetve; a növénytermelés, állattenyésztés, erdészet, ipari vállalatok, stb. A puszta iskolákról és puszta tűzoltóságáról is nagyon érdekes adatokat olvasunk, de különösen figyelmet érdemlő a mit a puszta cselédségről elmond az ismertetés. A cselédség száma, a családtagokkal együtt megközelíti az uradalomban a 4000-et s ezeknek mind az uradalom fizeti az adóját, ellátja őket ingyen orvosi kezeléssel, gyógyszerekkel, iskolai eszközökkel, stb. Ezenkívül bizonyos szolgálati idő után, tisztességes kegydíjban részesülnek a cselédek s azok özvegyei, árvái, a mi nemcsak a főherceg némes szívéből tesz fényes bizonyítást, hanem egyszersmind példát is ad arra nézve: mikép kell a cselédnépet a földbirtokhoz állandóan oda esatolni s hogy kell tőlük a szociális igazságok veszedelmét távol tartani. Az ismertetés képekkel, térképekkel, s tanulmányos táblázatokkal van ellátva.

A honfoglalás története, írta Rohonyi Gyula. Az Athenaeum-társulat kiadása. A honfoglalásra vonatkozó adatok, az egykorúak, a későbbi időkbeli származók, mind szigorú kritika alá kerültek, s hi-telességeiket a szerint bírálják, a mint az egyik a török-tatár, a másik pedig fin-ugor származás híve. Rohonyi Géza országgyűlési képviselő a kritikákkal együtt tette tanulmányát tárgyává a források műveket s egy 183 oldalra terjedő munkát irt gondos összevetéssel.

Béla király Névlelen jegyzőjének sokszor meg-támadott krónikáját védelmezi, s a régi írók és eddig eléggé meg nem figyelt kulfók és vonatkozások segítségével erősíti meg. Sok adat, nyomozás és kritika batorítja föl a szerzőt, hogy a honfoglalás tíz esztendőjének történetét megírja, s Hunfalvy fin-ugor és Vámbéry török eredetnek tanából azt a közép állást foglalja el, hogy a magyarok e két faj közt foglaltak helyet az ősi hazában, mind a kettőtől érintkeztek. De a vitát eldöntöttnek ő sem tartja. A nyelvi eredet tekintetében inkább Vámbéry felé hajlik, azonban keverék nyelvnek a magyar nem véli, hanem rokonnak mind a fin-ugorral, mind a törökkel, melyek közt a magyar nyelv fejlődött, annak középső ága volt. Nem kölcsönzött szavakat lát a régi magyar nyelvben, hanem közös nyelvkinest. A származás kérdését sem látja eldönthetőnek még most, s csak a néprajzi, és ethnikai meghatározásokkal foglalkozik. Érdekes könyve bőven foglalkozik a magyarok vándorlásával, s ehhez két színes térképet is mellékel. A könyv ára 2 ft.

Magyarság és nemzeti önérzet, Kóros áramok. E címmel irt jeles költőnk, Vajda János, egy 180 lappra terjedő kötetet, melyben különösen az idegen szavak divatos használata ellen küzd. Megrója a nevek, címek helytelen használatát, a milyen pl. K. Istvánné grófné titkos tanácsosné; megrója az irodalom, művészet, egyház, politika, ipar, kereskedelem, stb. terén fölkapott szükségtelen idegen műszókat; így szólván egy helyütt: «Az önálló, eredeti, gazdag és hódítóan bájos, minden szak tudományos és irodalmi termelésre képes nyelv, ez a legdrágább kincs, ez a lélek a nemzet testében, mely ha töle elvál, bekövetkezik a halál». A mindvégig lelkes hangú könyv Singer és Wolfner kiadása s ára 1 ft 20 kr.

Az Irodalomtörténeti Közlemények hatodik évfolyamának II. füzetét megjelent szokott változatos és érdekes tartalommal. Fő czikkei: Az «Arkadia-pör» Váczy Jánostól, és Beöthy László Erdélyi Páltól. Az Adattár, az Ismertetések és bírálatok rovataiban levő kisebb közleményeket Irodalomtörténeti repertorium zárja be. A m. tud. Akadémia kiadásában és Scildady Aron szerkesztésében megjelenő évnegyedes folyóirat előfizetési ára egy évre 5 ft. Egy egy füzet ára 1 ft 50 kr. Megrendelhető az Akadémia könyvkiadó hivatalában.

A Magyar Büntetőjog Kézikönyve, írta dr Fayer László, egyetemi tanár. A II. kötet második fele. A munka, mely a most kiadott részlettel befejezést nyer, a tankönyv és a kommentár közt foglal helyet. Tankönyv annyiban, hogy elvi álláspontokból indul ki; kommentár, a mennyiben a bírói gyakorlatot figyelemmel kíséri és a pozitív törvényre alapítja a büntetőjog rendszerét. Főjellemvonása a büntető-törvénykönyv független elemzésében áll. Figyelteti a büntető-törvénykönyv magyarizációját a német büntető-törvénykönyvtől s a német gyakorlatlól, melyre szerinte némely írások nagyon is támaszkodnak. Helyre akarja állítani a kapcsolatot a mai magyar büntetőjog és a negyvenes évek nagy tradíciói közt ezen szempontból az 1843-iki javaslat határozmányaira és az ezekből folyó tanulságokra minden egyes kérdésnél kiterjeszkedik. Ezenkívül

feldolgozza a külföldi törvényhozások és az újabb büntetőjogi reformmozgalmak anyagát is. A munka két kötetből áll. Ara 7 ft 5 kr. Megjelent a Frank-lin-Társaság kiadásában.

Budapest székes főváros vegyészeti- és táp-szervizsgáló intézetének évkönyve. Szerkesztette Balló Mátyás tanár, az intézet vezetője. Ez a főváros kémiai intézetének első évkönyve, s a millennium alkalmából a főváros adta ki; 274 oldalra terjedő munka, az intézet helyiségeit és felszerelését feltüntető fénynyomatú képekkel s az intézet szervezeti-nek és működésének részletes leírásával. A mellékelt nagyszámú táblázatok meggyőző fogalmat adnak arról, hogy az intézet a főváros ivóvizeinek s a piacon árult élelmiszereknek rendszeres kémiai vizsgálá-talával mily hasznos munkát végzett s mennyivel hozzájárult a főváros egészségügyének javítá-sához. E tekintetben az intézet bármelyik európai nagyváros hasonló irányú intézetének működésével vetekedhetik.

«Az ezredik év megünneplése a Paedagogium-ban» címmel Gyertyánffy István igazgató érdekes füzetet irt és adott ki emléklül azok számára, a kik ez ünneplésen jelen voltak. Együvé foglalta e füzete azokat az ünneplő cselekményeket és beszédeket, melyek az ezredik évforduló iskolai megünneplése alkalmával a Paedagogium különböző intézeteiben a tanári testületek, a kormány képviselői és nagy számú vendég-közönség jelenlétében részint külön-külön, részint pedig együtt tartattak.

A füzetben levő beszédek közül különösen emel-kegett szellemű magának a szerzőnek az a beszéde, melyet az emlékfák ültetésének ünnepén, április 27-én tartott, elősorolván és jellemzően az ülte-tendő fanemeket: a dió, vadgesztenye, jácyr- és hársfákat. De nem kevésbé meglepők azok a rövid, csattanós jelmondatok is, a melyek kíséretében az intézet-tanítványai — a tanítóképzedei és polgár-iskolai tanárjelöltjeiktől kezdve az elemi gyakorlóiskola apró növendékeig — emlékfákat ültettek, *«Tízennyolcz gyönyörű fiatal fával fejezve ki kegye-lefüket Árpád és a hét vezér s történetünk későbbi nagyjai iránt. Ez ültetésből szép új kert támadt a Paedagogium tulajdonához tartozó, de eddig az út-szabályozások befejezetlensége miatt parlagon he-vert mint 500 négyszögölnyi területen, mely a Győr-út mellett ma már csinosan körül is levén kerítve, meg egyéb ültetvényekkel is megszorította, nem csekély díszére válik az egyre csinosodó Krisztina városnak».*

Egyházi beszédek, írta Diószegi Mihály turkevei ref. lelkes. Tizenkét vallásos beszéd van a könyv-ben, melyet Harsányi Sándor ref. lelkipástor látott el előszóval, föl hívja a protestáns közönség figye-lmét a fiatal szerzőre, kit egyházi beszédei közke-dveltségűvé tettek a turkevei tekintélyes egyház hívei előtt. A kötet Karczagon jelent meg Szófi nyomdájában s ára 80 kr.

Telekönnyvi számtan, a hányad-aránynak a végtelenségig terjedő hányad-állapotoknál is egyöntetű, könnyű és gyors kiszámítását eszközölő eredeti munka, írta Krísa Izidor csik-szeredai telekkönyv-vezető. Telekkönyvi tisztviselőknak, ügyvédeknek, jegyzőknak szól. Csik-Szeredán Györgyjakab Márton nyomdájában jelent meg s ára 1 ft.

A dohány és dohányjövődék Magyarországon, történeti és statisztikai ismertetés, szerkesztették br. Natorp Tivadar pénzügyi titkár és Balványi Gyula dohánygyári igazgató. Rövid bevezetésben a dohánytermelés gazdasági hasznát 1851-ig, mikor állami egyedáruság lett, inentül kezdve pedig egész napjainkig a termelés, gyártás, eladás, kivitel köréből nyújt részletes tájékozást, adatokat. A könyv Grünzenstein Béla államtitkárnak van ajánlva. Ara 3 ft. Megrendelhető szerzőknél, II. ker. iskola utca 13. sz. a.

A Vigszínház serényen gyarapítja játékdíkjét, Julius 21-én is új darabot mutatott be. Carlweiss bécsi írónak «Der kleine Mann» című vígjátékát dolgozta át, s a mennyire lehetett magyar körülményekhez alkalmazta Szécsi Ferenc «Eljen a kis-iparos» cím alatt. Magyar levegőbe azonban a német polgári életet nehéz beilleszteni.

Egy esomó kis ember szerepel benne, városi ipar-osok, kiket összehoz a nagy mozgás, kit választanak meg a városi tanácsba Magyarországon a köz-ségi választások ilyen felordulásokat nem támasz-tanak. Drivaltszkj gyáros szeretne képviselő lenni, egy hájtjele ember, a ki emnélfogva mindenkinek mindent megígér, meg azt is, hogy unokaöcsése elveszi Csipketke ezimadja leányát. De felsül s helyette főkörtésé Uffi Izort választják meg. A darab első két felvonása jól mulattatott, a második kettőt már vonatottánk találta a közönség. A színház személyzetet, kivált a férfiak, újabb tanúságot tett róla, hogy jó erkölcsből van összeállítva s művészi vonalon képes tartani az előadásokat. *«Sathmáry, Hegedűs, Gyöngyi* különösen is említendők, mellet-

tők Balassa, Gál, Szerémi, Sziklai, a hölgyek közül pedig Delli Emma és Nikó Lina.

A Vigszínház legközelebbi újdonsága eredeti bohó-zat lesz: «Béni bácsi», Beöthy Lászlótól, kinek «A három Kázmér» című bohózatát oly zajos sikerrel adják a népszínházban. A Vigszínház engedélyt kapott, hogy vasárnapi és ünnepi délutánokon is tarthasson előadásokat.

MI UJSÁG?

A király látogatása Romániában. Ő felsége a Vaskapu megnyitása után látogatást tesz a román királynál, hogy viszonzozza Károly király látogatását. Míg kezdetben ugy emlegették, hogy uralkodónk Sinajában látogatta meg a királyi párt, újabban azt írják, hogy Bukarestbe is elmegy, hol részt vesz a csapatsemlén.

Fejedelmi esküvő a budavári Zsigmond-kápol-nában. Mária Dorothea főhercegnő és Fülöp orleansi herceg esküvője a budai királyi palota Zsigmond kápolnájában lesz. A kápolnát az esküvőre gyönyörűen feldíszítik, s belsejét ugyazólvan tel-jesen átalakítják. A nászt csak október havában tartják, de a templomban az előkészületeket már nem sokára megkezdik. A családi öröm napjai közepette még azt is jelentik Alesuthról, hogy Klotild főhercegnő fia, László főherceg emlékére a Zsigmond-kápolnának egy remekművi gyász-miseruhát s két fekete oltár-vánkost ajándékozott, a melyeket egyszer egy évben fognak használni, annak a napnak az évfordulóján, a mikor az ifju László főherceg balsorsának áldozata lett.

Az aicsuthi udvarhoz sok üdvözet érkezik Fran-cziaországból is a királpártiak részéről. A royalista ifjuság egyesülete is intézett üdvözetet a meny-asszonyhoz, ki az egyesület elnökének, báró Char-nance-nak küldött következő távirattal válaszolt jul. 22-ikén:

«Köszönetet mondok önnek jó kívánságaiért és kérem, mondjon nevemben köszönetet derék fiatal barátainak is, a kiknek határtalan és hí odaadása ahhoz a férfinhoz, a ki nem sokára férjem lesz, előttem már régóta ismeretes.»

A főhercegnő esküvőjén az egyházi szertartást polgári összejövetél fogja megelőzni. Perczel Dezső belügyminiszter, mint a legfőbb közigazgatási tiszt-viseelő fogja az anyakönyvvezető teendőit végezni.

A kolozsvári Mátyás-szobor. A kormány hiva-talosan megállapította, hogy a Mátyás szobor alap-köteletele szept. 30-án lesz. Ugyanazon a napon szentelik fel a város zászlaját és leteszik a Ferenc József iparmuzeum alapkövét.

Új hid Budapest. A vámpalota és Gellérthegy közt épülő dunai híd összekapcsolásával e hó 18-án készültek el, vagyis a hídnek a két ellenkező par-tról, épített részeivel annyira haladtak, hogy a kö-zépen összeértek, s most a híd egy darabból áll. Pár napig tart csak, míg a mellékereket össze-pántolják s ezzel a vasmunkákat befejezik. Már hozzá fognak a villamos vasut sineinek lerakásához s a gyalogjárók aszfaltozásához. Ha mindezzel el-készülnek, a járókat faburkolattal látják el. A be-járókhöz tervezett terméskő házikók is gyorsan készülnek s a mérnökök számítása szerint a híd már szeptember első felében teljesen elkészül. A fel-avatás a király jelenlétében október hó 4-én lesz.

A junius 8-iki díszmenet megőrkítése. Már említettük, hogy mind a hatóságok, mind a művészi körök festményekben kívánák megőrkíteni a jun. 8-iki nagy menetet. Terv főlegesen van hozzá. Legújabbban Pállik Béla festőművész emlékiratot nyújtott be Wallacis miniszterhez, melyben a menet ábrázolása czéljából egy oly külön épületnek föl-állítására kéri a kormány támogatását, mely hat félkörű képből (diórámá) a díszmenet legérdekesebb részleteit egyesítené. Pállik Béla több művészársá-val, nevezetesen Eizenhut Ferenczével, Csók Ist-vánnal és Márk Lajossal szövetségelt, kik a menet részleteit megfestenék. A költségekhez szükséges tőkét részvények kibocsátásával akarják földözni. Némileg eltérő alapon Vágó, Hoskovics és Margítay ismert művészeink arra vállalkoztak, hogy minden egyes törvényhatóság számára bandériumaikat egy-összefűző, de szét is választható képsorozatban fessék meg. E művészi mozgalmat Wallacis mi-niszter élénk érdeklődéssel kíséri s mihelyt rövid pihenés után Budapestre visszatár, azokkal be-hatóbban fog-foglalkozni.

A sátor, a hol Erdélyi miniszter ünnepi beszédét tartotta. (A vár jobb sarkán az emlékfő építkezésé látszik.)

Kászonyi magyarok a tiszaháti járásból.

Nagy-dobronyi magyarok.

A MUNKÁCSI EZREDÉVI ÜNNEPÉLYBŐL. — Paar Géza pillanatsai élveléle.

Bertha Sándor, Párisban élő zenész hazánkáé, ki a francia lapokba sokszor ir hazai kulturális ügyeinről, s ki 32 év előtt megalapította Párisban a «Párisi magyar kölcsönös segítő egyesület»-et, néhány hétig itthon tartózkodott. Ezt az alkalmat az egyesületnek Budapesten tartózkodó volt tagjai felhasználták arra, hogy az egyesület megalapítójá-nak tiszteletére lakomát rendezzenek. A nevezett egyesületnek számos magyar iparos tagja van és volt. Ezek akarták Bertha Sándor iránti tiszteletük-nek tanuságát adni a Petanovicé-féle helyiségben rendezett bankettel. Derék hazánkia a napokban utazott vissza Párisba.

Új miniszteri tanácsos. A király Timon Ákos dr. budapesti egyetemi rendes tanárnak, mint a kong-rua-bizottság központi előadójának, a miniszteri tanácsos címet adományozta.

Styka új körképe. Koscziusko győzelmének meg-

Háthegegyési ruthének az ebéd kiosztásánál.

Tőkési ruthének a közös ebédnél.

Felső-vecerek ruthének a szolymai járásból.

festője, Jan Styka új körképe a «Golgotha», Krisztus fölfejtése, melyet Lembergben a mult héten mutattak be. A nagy festményt kiváló és igen hatásos műnek mondják.

Léghajón az éjszakai sarkhoz. Andree svéd lég-hajós harmadmagával léghajón akarja elérni az éjszakai sarkot. Már napok előtt elindult a Spitz-bergákra, honnan a fölszállás legközelebb megtör-ténik. Feszült érdeklődéssel várják az eredményt, de egyszersmind aggodalommal is, mert a vállalko-zás vakmerő. Hammerfestből jelentik, hogy Andree már megkezdte léggömbjének a megtöltését s e hó 27-én szándékozik fölszállni.

Mi vár rájuk a misztikus sarkvidéken, meddíg jutnak, hol szállnak le? Andree azonban nem engedé magát eltántorítani. Léggömbje harmincz napra való gázzal lesz megtöltve, és hogy némileg kormányozhatóvá tegye, vasmacskákkal fogja el-látni; ugyanis három—négy száz méter hosszu

kötelet, a melynek végére horgony van erősítve, le-bocsát a hajóból, a mely kétszázötven méter magas-ságban lebeg tova és így a horgonyt magával von-szolja a földön. Ha aztan ilyenkor vitorlást erősíte-nek a gömbhöz, ugy némileg irányt lehet szabni a hajó utjának. Andree már több ízben tett sikeres kísérleteket és egy alkalommal az Éjszakai-tengeren átkelve, egész Finnorszáig hatolt ilyenképen föl-szerelt léghajójával. Andree léghajójában óriási mennyiségű élelmiszert visz magával és ez a hajó tulsulya, a mely körülbelől olyan arányban fog fogyni, mint a minő lesz a gázfogyasztás. Kis eső-nak és szánka tartozik még a léghajó felszerelése-höz. Az európai szárazfölddel való összeköttetést galambposta útján fogja fenntartani és e czélból Tromsöben már tavasz óta rendszeresen gyakorol-nak be galambokat, a melyeket a halászok magok-kal vettek egész addig, a míg a hajókkal haladni lehetett. Mindezeket a dolgokat egybevetve, gy-tetszik, hogy az éjszakai sark felkutatására irányuló expedíciók közül az Andree kalandos terve biztat a legtöbb sikerrel. Nem állják utját a kutatóknak a

jéghegyek, hajótörést sem szenvedhetnek, nyílt tenger sem áll az urban, nem fagyhatnak be a jég-hegyek közé...

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK.

Table with subscription rates for different parts of the year and regions.

Az előfizetés bármelyik hónap eljéjétől kezdve eszközölhető.

Szuðáni négrek. A VILÁGKRÓNKA KÉPEIBŐL.

A «Vasárnapi Ujság» a most folyó nagy nemzeti ünneplésekről sűrűn közöl leíró ismertetéseket, valamint művész munkatársaitól való eredeti rajzokat.

A «Politikai Ujdonságok» újabbban mint képes ujság jelenik meg, s minden száma a napi eseményekre vonatkozó több képet közöl.

Mind a két lapnak kiegészítőjéül szolgál a «Világkrónika» című képes heti közlöny, mely hetenként egy íven, számos képpel illusztrálva jelen meg, és az általánosabb érdektű napi események részletes magyarázatára szolgáló czikkiken kívül rendszeren közöl nagyobb elbeszéléseket és regényeket képekkel, egy szintén mulattató közleményeket, képtalányokat, stb.

HALÁLOZÁSOK.

KUN BÉLA, a sárospataki jogakadémia tanára, ki a hírlapírói és publicistai téren is érvényesített tevétségét, Kun Bertalan miskolci ref. püspök fia, meghalt jul. 18-ikán Budapesten, 50 éves korában.

1870-ben jelent meg tollából «Boicskai és Illésházi politikája» című füzet, mire gr. Andrássy Gyula a miniszterelnökség sajtóosztályába nevezte ki. Három év múlva «A magyar nemzet politikája» czímmel írt politikai tanulmányt. A politikai viszonyok alakulása hatás nélkül Kun Bélára nem maradtott. 1875-ben, Tisza Kálmán kormányba lépte után a miniszteriumból kilépett s egészen a publicisztikának szentelte képességeit, s mint a «Közérdek», majd a «Kelet népe», utóbb a «Magyarország» (1878—1881) elsőrendű dolgozó-társra nagy tevékenységet fejtett ki.

STAMMER SÁNDOR, Csongrádmegye nyug. alispána, a megyének régi érdemes tisztviselője, meghalt Szentesen. Elhunyt nemcsak azért okozott nagy részvétet, mert a megye egyik derék tisztviselőjét vesztette el benne, hanem halála körülményeinél fogva is. Az öreg úr tanyájáról érkezve haza, kocsi-ját a lovak elragadták, s oly szerencsétlenül bukkott ki, hogy sórnyét halt.

Elhunytak még a közlebbi napokban: BARBUZ CZIRÁK, nagykarólyi gör. kath. lelkész, aranyvisés pap és szatmárnémeti püspök vikárius, 76 éves korában, Nagy Károlyban. — LENGYEL SÁMUEL, az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye gondnoka, Miskolcon. — VADKERTY FERENCZ, alsó-némédei plébános, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye bizottsági tagja, életének 55-ik évében, Alsó-Némédeben. — GREINER LAJOS, magyar származású berlini író, a Greiner és társa kéziraterjesztő cég főnöke, a berlini magyar egyeletnek hosszabb ideig elnöke, ki Jókai, Mikszáth, Bajza Lenke több művét is lefordította német nyelvre, Berlinben. — SZIGETHY JÁNOS, 1848/49-es honvédőrhádnagy, nyug. tisztartó, 74 éves korában, Pankótán. — SÚTÓ BÉLA, cs. és kir. főhadnagy a 13. sz. huszárezrednél, katonai gyakorlat alkalmával bukás által okozott súlyos sebesülés következtében, Kecskeméten, élete 30-ik évében, s holttestét Budapestre szállították. — KENESSEY JÁNOS, ügyvéd, volt törvényszéki bíró, élete 85-ik évében, Felsővishon. — IDŐS SZEMERY JÁNOS, nyug. m. kir. központi felmérési felügyelő, 70-ik évében, Budapesten. — KERESZTFALVY ANTAL, föld-birtokos, Szepesmegye törvényhatósági tagja, Körtvélyesen, 44 éves korában. — HOFFMANN RICHARD, Hoffmann János fővárosi lakos fia, 25 éves korában.

OZV. KÁLMÁN LAJOSNÉ, szül. Bethleni Anna, püspök-ladáni ref. lelkész köztestületben élt özvegye, 70 éves korában, Debreczenben. Az egész környék ismerte, mint tizenkilenc gyermek gondos anyját. Ezek közül 13 ma is él, öt fiú és nyolcz leány. A fiúk mind tisztas állást foglalnak el a társadalomban, leányait is férjhez adta. Megható ritka látvány volt, a mint fia, leányai, vejei, unokái és dédunokái, vagy negyvenen, körülállották koszorúkkal borított koporsóját. — OZV. GELLE LAJOSNÉ, szül. Watty Erzsébet, életének 83-ik évében, Losonczon. — JANKÓ ÁGOSTONNÉ, szül. Gróff Katalin, Fel-Bakán. — BÓDOGH KORNÉLIA IRÉN, Bódogh Ferencz gyógyszerész leánykáj, Kecskeméten. — DORAY KÁROLYNÉ, szül. Steiner Piroška, 62 éves, Zilahon.

Szerkesztői mondanivalók.

Leánykerő. Űgyes; de talán kissé sok is a bugásból. Ha reggelenként. Heinéből van fordítva, de a mint a tisztességes fordítás s a példátlanul gyarló helyesírás sejteti, úgy van leírva valamely könyvből, vagy lapból.

Válás után I-II. Elég csinos mindkettő, de hiányzik belőlük a közvetlenség.

Két dal: Kis kertemben. — Ha kigyúlnak. Az első igazán csinos, de egészen Lévy Józsefnek egyik legzebb költeménye után készült, mely, ha jól emlékszünk, a múlt évben jelent meg a «Budapesti Szemlé»-ben. A testvérek, X. A sugarak. Az igazi nagy költői erő talán triviális kifejezéseket is megengedhet magának olykor-olykor; de a kisebb tehetség munkájában ez visszatarthat.

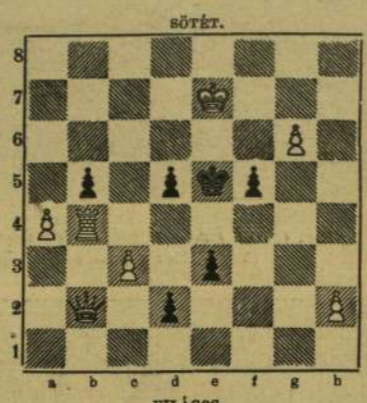
Kolozsvár. V. Gy. Legközelebbi számaink egyikében közölni fogjuk.

Nem közelíthető: Mircziában. Lelkesen van írva de nincs annyi költői értéke, mely közlését indokolná. — Eryhütés. Vigasztalás. Az első alantjáró lapos próza. Valamivel jobb a második, a ritmus erősebb, lak-tetése est élenkőbb teszi, de genre-festésben kevés az igazság. A «Vigasztalás» elég csinos kis dal; csakhogy lapunk jobb költeményekkel is bőven el van látva. — Ebrédj szivem. Alant járó középszerű vers.

SAKKJÁTÉK.

1962. számú feladvány Corrias A-tól.

(I. díjat nyert feladvány.)

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1951. sz. feladvány megfajtése Bayersdorfer A-tól.

1. Fe5-a7 ... d3-e2: -d2 2. Fh5-g6 + ... K lép 3. F v. V mat. 2. He2-c3 + ... Hh7 lép 3. Va5-g5 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács M. — Sárospatakon: Gézez Károly, — Csomonyán y Német Péter. — Vaskapun y Dr. Balassa Zoltán. — A pesti sakk-kör.

Hibaigazítás: A multheti 1961. sz. feladványban f1-e8 világos vezér áll.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 28-ik számában közölt képtalány megfajtése: Este van, este van, kiki nyugodalomba.

Heti naptár, julius—aug. hó.

Table with weekly calendar for July and August, showing days, Catholic and Protestant dates, and Easter dates.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 6. szám.)

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szia és mintázatban stb.) megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6575

Nyitlér.

„EGYETÉRTÉS“ POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1896. Kossuth Ferenc, felelős szerkesztő. A Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat ocló eszközével, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar ujra elmaradó, új előzetőket szerezen, hanem mindenkor kellő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi, jó hírnevét mint hasznát legelőbb rangu napilapja állandóan fentartani, hogy ez uton ne csak régi előzetőit kapcsolja állandóan magához, hanem közönöségét új hűtőeszköz által évről-évre maradtandóan meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erő sejtve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalán majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés egy redes 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12—20, illetőleg a kisebb oldalak száma 36—60 oldalnyi terjedelmű. Csakis a lap új nagy méretei teszik lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a milyeneket egy más lap sem nyújthat közön-ségének. Így általában ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai nem a legtekélyesebbek, nemcsak a tudósítók kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely e tudósításokat minden pártiszmeztől olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő tárcza- és regényrovata. Az Egyetértés állandóan két kitanó regényt közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világrodalom remekeiből válogatva elősbran műfordítók fordításában. Az egy év alatt közölt regények 400—500 nyomtatott ívre, vagyis 40—50 redes regény-kötetbe ragyok. Így 40—50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közléstünk kiánóségét és első-rangú publicisták által írott, veseezölhető és egyéb politikai közleményeit, bő hírviratait, eredeti távriatit az ország és a világ minden részében levő saját levelezőtől, továbbá a vasárnaponként megjelenő s egy-egy szaklapot pótló «Rodalom», «Tanügy» és «Mező-gazdaság» című országos híri rovatokat a végül az Egyet-értés legjobban informált közgazdasági, ipar és mező-gazdasági rovatit és megbízható tőzsdai tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönység minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes. Mindenzen előnyök dacára az Egyetértés előfizetési ára a legmérsékeltőbb:

Table with subscription rates for different durations.

Az ásványvizek királya. Dorszéki Borviz. MINDENÜTT KAPHATÓ! A főváros legszebb látványossága. A Magyarok Bejövetele. Feszty körkép. Látható reggel 6-tól este 10 óráig, az esti órákban villany-világításnál. Belépő díj: Reggel 6-tól délelőtt 9 óráig 30 kr., gyermekjegy 20 kr. — Délelőtt 9-12 este 10 óráig 50 kr., gyermekjegy 20 kr.

A világ egyetlen beszélő ujságának, a Telefon-Hirmondónak pavillonjaiban az ezredes kiállítás területén (a nagy iparcarnok északi kapujánál) és Ós-Budavár területén (a Szent-György-téren, a király-pavilon mellett) hallható a legújabb magyar találmány a javított és tökéletesített fonograf, a TELEFONOGRAF után. Magyarország jelesének előszava. Hírneves énekesnök és énekesek hangja. Katonazene. ÓS BUDAVÁRA a főváros legelőkelőbb látványos mulatóhelye (a kiállításal kapcsolatban) május 1-én megnyit. — Nyitva délelőtt 10 órától reggelig. Belépőjegy az évadra 6 frt. Kaphatók: Ós Budavárban (Állatkert). Előjegyezhető: «Millenium» utazási és ellátási vállalatnál (Gizella-tér 4.), valamint a Telefon-Hirmondó városi irodájában (Andrássy-ut 30.).

Emlékező tehetség.

A «Wiener Fremdenblatt» nov. 26-iki, 325. számában írja: «Poehlmann Kristóf Lajos, ismeretes memora-tár Münchenben, az immár második kiadásban megjelent «Emlékeztetés»-ával, a «sórakozott észak» részéről valóban érdemet szerzett. A mint az első kiadást ajánlottuk, ugy a másodikról is csak általában jót mondhatunk. Poehlmann «Emlékeztetés»-ével valóban a physiologiai agyvetőkenységhez alkalmazott rendszert nyújt. Tanítása rövid és mégis könnyen érthető alakban megmutatja, miként lehet természetes és mesterteletlen módon a felfogási és emlékező képességet egy kímélendő, hogy az minden követelménynek megfelelő legyen.» Tervezetet ingyen küld: Poehlmann L., Finkenstrasse B. 18. Münchenben,

Magy. kir. államvasutak. Hirdetmény.

Dálnémet-ost-magy. vasuti kötelék. Díjtételek mérés-kélesse. A fentebbi kötelékben 1895. évi október 1-től és deczember 1-től érvényes II. rész 4-ik illetve 6-ik füzetében felfogásra nézve foglalt kiviteles díjszámban 1896 évi augusztus 1-től való hatálytalan az alábbi mérsékelt tételek lépnek életbe.

Table with tariff rates for different routes and goods.

Rajna-westfália-osztrák-magyar kötelék. (Díjtétel életbe léptetése hajlított fából készült butorküldeményekre.) Folyó évi augusztus hó 1-ével a fentti kötelék forgalom keretében hajlított fából készült csomagolatan szétszedetlen vagy csupán számba, gyékénybe vagy vászonba csomagolt butorküldeményekre a szállítási díjnak koci- és fuvarvelelenként 5000 kg. utáni díjtételre, egyébként az ide vágó díjszámba határozmányok betartása mellett díjtételek lépnek hatályba, még pedig: Besztercebányáról Aachen-Templerbendre 575 fennig, Körmezébányáról Aachen-Templerbendre 545 fennig, Ungvárról Aachen-Templerbendre 662 fennig, 100 kilogrammonként. Budapest, 1896. július hó 16-án.

Konstantinápoly Budapesten.

A főváros legszebb és legérdekesebb látványos mulatóhelye. Nagy ünnepélyekkel egybekötött Chicagói tűzijátékok illumináció 10,000 lánggal. Edison csodás találmánya: a Cynematograph, a jelenleg egyetlen létező. Sadullah remek török bazárja. II. Sulejman sultán ezüstdől vert ágya és a pefsa sah táborig sátra. (3 millió frank értékű.) Dr. Candiani világhírű velencei üvegfúvója. Fratelli Lapinni: remek szobrász-kiállítás.

Café turque chantant. — Tarantella olasz utcazenei énekesek. Szerenade a vizen kivilágított Gallegiantin. Villányos kreol-kongó- és spanyol ballet nyílt színpadokon. Wilkns amerikai óriás mutatványai. Esti 6 óraker a törökök diszfelyvonulása tevéken és ázsiai ösvyéreken. 8 zenekar — énekarok. Kőzlekedés az összes hajóállomásokról éjjeli 2 óráig. BELEPŐ DIJ: Rendes napokon 30 kr., tűzijátékok napokon 40 kr.

BUDAPESTI CZÉGEK.

Gummiárak,
betegápolási ezikkék sérvkötők (összerak F. Berguerand párisi gyárostól), legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándor egyetemi kötszerésznel,
Budapest, Erzsébet-körút 50.

„Toronyórák“
palota, lakanya, gyári órákat, villanyórákat, legelőnyösebben rendez be
Mayer Károly L.
I. m. állami kézműves-győztesgyára Budapest, VII., Kazinczy-u. 3. Képes azonosítók, költőjelvény, bérm.

VÁRADY MÁRTON

IV. kerület, Múzeum-körút 35. szám.
Szerez és elhelyez úgy helyben mint vidékre:
Szakácsnő, szobaleány, mindenes leányok, dada, vasalónők, továbbá gazdálkodók, kocsisnők, társalgónők, árusnők, szépségségi dímet lányok, bonneok, gyermekkertésznők, urasági inas, portás, irodaszolga, lovas, kocsis, kertész és szakköcsöket stb., stb.

A Magyar Asphalt részvény-társaság

Budapest, Andrassy-út 30
elvállalja jótállás mellett legelőnyösebben
asphalt-burkolatok fektetését és
nedves lakások, pinczék, stb. gyökeres száraztatását.
Telefon.

Franklin-Társulatnál megjelent.
POCSAJYÉK.
Regény.
Írta
Fröhlichné Móríz Paula.
Ara füve 1 frt 50 kr.

Levélbélyeg-kereskedés
PRÜCKLER J. C.
Budapest, IV., Régi posta-u. 5.
Alapították 1876.
Veszek! Eladok! Cserélek!

Magyarországi főraktár:
V. Széchenyi-utca 3. — Telefon 1108 sz.

Gerson Anna asszony
BUDAPEST,
Andrassy-út 21,
(félelelet)

A KÖBÁNYÁBAN.

Elbeszélés.
Írta **KAZÁR EMIL.**
(Vége.)

A legény nyájaszkodni kezdett, azért lett beszédesebb. Az asszony elszántan szolt oda neki, hogy engedje tovább, s ment lejjebb, sokkal gyorsabban, mint eddig, mert nagyon izgatott lett, mióta annak az embernek a hangját hallotta.

Lent a kőbányában már esteledni kezdett. A kis fabódé ablakán világ tört ki. Kéménye, tüzhelye nem volt ennek a házikónak, mert csak arra szolgált, hogy valakinek fedeleit adjon és valamit szárazon lehessen benne tartani.

A petróleumlámpa világánál egy erős, izmos férfi rakosgatta össze és vette számba a plébárczakát, a mivel a szekeresek igazolják, hogy hány fuvar után illeti őket fizetés. Meg a jegyzőkönyvébe irogatott bele valamit. A gyaluatlan asztalon mindenféle írás hevert, meg egy ébresztő óra ketygett. A falról nem hiányzott a telefon kagylója; mellette egy kis ládika, azon a porcellán gömb, a melynek nagyon veszedelmes a gondtalan megérintése, mert a kőbánya össze van a köve a téglagyár villamos telepével. Ha sürgős a munka, itt is dolgoznak éjjeli világítás mellett.

A férfi 35 éves lehetett. A közönséges munkásruhán a vastag ezüst óralánc egy kis jöllétet sejtettét nála.

A deszkából összenagvott ajtónál valaki motozott odakünn. Hallja is a férfi, a mint esődesen fölnyílik az ajtó. Bizonyosan az jön, a kinek érkezését az imént lekialtott Gyuri, a dínamitos legény.

— Gál Mihály, — szolal meg mögötte egy reszkető asszonyi hang.
Az ember hirtelen visszafordul és egyszerre fölragasodik, mint a figyelő gem.

— Én vagyok, Gál Mihály.
— Rám ismersz? — szolal ismét az asszony alázatosan.

Kétségtelenül ráismert a férfi, mert visszahúzódik egész az asztalig, s kimondja a látogató nevét a megdöbbenés hangján:
— Eszter!
Az asszony beljebb jön a szűk bódéba.
— Látni akartalak, Mihály.
— Én nem!
— Beszélni akarok veled.
— Mindhiába! — kiált elutasítóan Gál Mihály.

— Nem hallgatsz meg?
— Menj vissza, a honnan jöttél! — hangzik keményen.
Eszter meglát egy löcszát, arra leroskad. Fejéről lehull a kendő s látszik a szép barna fő, a dús hajjal, a sápadt arccal.
Gál Mihály elfordul és nem néz rá tovább.
— Mennyivel jobb lett volna, ha agyonütlek.
— Akkor nem súlyedek bele a bűnbe.
A Vasárnapi Ujság regénytára 1896. évi 30. szám.

— Hová lettek a cifra ruháid? Miért nem piros az arcod? — kérdezte megvetéssel Gál Mihály, a ki pedig most sem nézett Eszterre. — Hisz még fiatal vagy, élheted világod.
— Hóhérom lett a saját lelkem és gyötör. Az kergetett hozzád.
— Én pedig visszakergetlek.
Eszter összekulcsolta kezét. De Gál Mihály nem látta.

— Hol van Lizi, az én leányom! — esedezett az asszony. — Már hét észtenős, bizonyára már iskolába jár. Meg nem ismerném, hiába

— Irgalmat te irántad? — kérdezte csodálkozva s most már végig nézett az asszonyon, mert a szem a hitvánságot is megkivánja. — Az igazságot ismerem, mely elítél téged, te nyomorult!

— Megesaltalak, te tudad és még sem öltél meg? — fuldokolt Eszter keservesen. — Mért irgalmaztál akkor, mért hagytad meg nekem azt az életet, mely gyalázat és bűn lett.
— Igen, meg kellett volna ölnöm. Istenemre! — hörgött Gál Mihály kivörösödve. — Sztét kellett volna locsantani a fejedet. Sokszor megbántam, hogy nem tettem, nagyon sokszor. Aztán megszöktél tőlem és selyem ruha kellett.

Gál Mihály lihegett az indulattól. Levette a sikkját s úgy törölte a homlokát.
— Igen, még rosszabb lettem azután. Elvettemedtem! — folytatta Eszter csöndes, búss hangon. — Egyszer találkoztam veled az utcán, s megijedtem, hogy megfojtasz. De nem ismertél rám a szép ruhákban. Csakugyan nem ismertél rám?

— Rád ismertem, hogy féreg lettél.
— Miért nem öltél meg? — kérdezte újra Eszter.
Gál Mihály hallgatott.

— Később megint találkoztam veled a Dunánál, — folytatta Eszter lázasan. — Nézem sokat azt a nagy vizet, úgy csalogatott magához, de nem volt bátorságom. Akkor megőrültem, hogy meglátsz és bele hajtasz a vízbe. Elődbe mentem, a szemed közé néztem. Te arczomba köptél, de nem öltél meg.

— Nem! — mond határozott hangon Gál Mihály. — Ha nincs Lizi, megöltelek volna. Nem akartam, hogy megmagyarázzák neki, mért ölt meg egy asszonyt az apja és hogy ki volt az az asszony. De azóta sokat gondolkodom, hogy meg kellene téged ölnöm, elpusztítani a föld színéről, hogy Lizi soha, de soha se halljon semmit az anyjáról. Oly szép gyermek, bizonyosan szép nagy leány is lesz. Jól nevelem, neki gyűjtök. De rettenetesen féltém tőled. Hiszen én meghalhatok akár ma is, s akkor te előállsz, hogy az anyja vagy. Előállhatsz bimbó-korában, előállhatsz, mikor már feleség. És akkor tudja meg Lizi, hogy ki az ő anyja? A te életed megmérgezi Lizi életét.

— Beszélj tovább róla! — esengett az asszony, a ki ott térépelt most is a földön. — Szídj, átkozz engem, csak Liziről beszélj.
— Oh, ha én elpusztíthatnának, ha elveszne gonosz tested és megszabadulhatna Lizi a te kisértő ördögi lelkedtől.

— Hát ölj meg, Gál Mihály! Azért jöttem, hogy irgalmat esedezzem tőled, hogy vedd vissza magadhoz azt az életet, melyet utánam dobált vagy tisztítsd meg, ha már el nem vetted tőlem, mikor jogod volt hozzád. De elfogadom én tőled a halált is. Itt vagyok, egy jajszó nélkül meghalok.

Ekkor térdre rogyott Eszter és úgy könyörgött.

A természetes savanyúvizek között a
Kronendorfi
alkalikus SAVANYÚKÚT
elsőrangú kitűnőségek
egybevágó vegyelemzése alapján milyenséggel
az első helyet foglalja el.

MARGIT-ORÉME
hírneves, az elegáns hölgyek által használt arczoréme (nem zsíros kőcső) rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arczot, eltávolítja az arczról mindenemü bőrtisztatlanságot.
Egyedüli szer szepelő, májfoltok, pattanások, bőrtáka (mitesser) ellen. Bámlyatos hatása abban rejlik, hogy a bőrre kenve az által rögzítet folyéttik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy szepelővel vagy májfoltokkal teljesen fedett arcz 3-4 nap alatt alabástrom fehérré lesz.
Mivel nem zsíros — nappal is alkalmazható, — a krémvel bekent bőrön a hölgyor remekül tapad. Ara 50 kr. 1 frt.
Margit-szappan ára 35 kr. — Margit-hölgyor, fehér, rósa és oréme számba ára 60 kr. — Margit-fogpép 50 kr.
FÖLDES KELEMEN gyógyszer-tára, Aradon, Deák Ferencz-utca 11. sz. Főraktár **BUDAPESTEN**, Török József, Király-utca.

VALDNER DEZSÓ
órás és aranyműves,
Budapest, Nefelejts-utca 15. sz.
Ajánlja
kitűnően szabályozott óráit vasuti szolgálatra
a legújabb Lonsiner-Remontoir és több szerkezetekben,
a legutányosabb áron részleltetésre.
Dus választékú raktár
aranyműves készítményekkel, melyek a legújabb minta szerint gyártilag készülnek.
Postal megrendelésre 10 forinton felül ingyen és 3 nap alatt visszavétnék.

A hangszer-kiállításán mindennap d. u. 4-7 óráig
Margit és Gizella
leányaim saját készítésű czimbalmon kettesben hangversenyeznek, belptéridj nélkül. — Ajánlom önnek felszerelt hangszer-raktáram begedű, fuvala, harmonika, auto-maták zenével, zongora, czimbalmok s egyéb hangszerekben. Czimbalom iskola 3.50, Czimbalmozók Folyóirata egy évfolyam 4.80. Előadatok minden e szakba vágó javításokat. — Képes árjegyzéket ingyen küldök. — Tisztelettel

HORVÁTH ISTVÁN,
József főherczeg 5 os. és kir. fensége udvari szállítója,
Budapest, Kerepesi-út 46. és Erzsébet-körút 2. szám.

Sok pénzt megtakaríthat!
Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a legfinomabb angol gyapjúszövetekből készítek egy teljes férfi-öltönyt, a legújabb divat szerint és a legelőnyösebb áron, remek szabásban.
Egy férfi-öltöny ... 14 frt — kr.
Egy fu-öltöny ... 5 frt — kr.
Egy nadrág ... 2 frt 50 kr.
Egy gyermek-öltöny ... 2 frt — kr.
Egy felöltő ... 14 frt — kr.
Egy télikabát ... 15 frt — kr.
és feljebb.
Javítás és tisztítás elfogadtatik.
Főtekrévesem oda fog irányulni, hogy pontos ki-szolgálással a nagyraesült közönség b. bizalmát ki-céreljem. — Kiváló tisztelettel

FARKAS DÁNIEL, BUDAPEST,
szövetség-u. 5/7.

A SZÉPSÉG APOLÁSÁHOZ.
Eddig el nem ért **HATÁS.**
KIELHAUSER H. folyékony
Glycerin-Crème
ártalmatlan anyagokból készült sikerült vegyület, mely nemcsak a bőrt finomítja, hanem lényeg az ifjú ütőességét eleveníti és azt állandóan fenntartja. Legjobb övszer levegő, szél és napsütés ellen, eltávolít napfoltot, szepőt, májfoltot és minden más bőrtisztatlanságot.
Glycerin-Crème-Szappan kiváló enyhe, bársonyszerű bőrt idéz elő. A Glycerin-Crème használatánál ajánlható a
Párisi Hölgypuder a legártalmatlanabb puder, a bőrt szép fehér színre változtatja és azt simán és szárazon tartja.
Hamisított párisi hölgypudertől és Glycerin-Crémétől óvakodjanak: csak az a valódi, melyen a czimkén, valamint a leírásán a mellékelt védjegy van.
Raktár minden gyógyszer-tárban és illatszer-üzletben.
Magyarországi főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tára Budapest, Király-utca 12.

Elite kávéház
a budapesti kávéház kör helyiségeivel
VII., Kerepesi-út 20.
A főváros legnagyobb kávéháza. Az ország legjobb 12 billiárdjával. Hídeg buffet. Tiszta kezelt italok. Pontos kiszolgálás. Az összes bel- és külföldi hírlap. K. 50 Telefon-Hirmondó! Esténként csigányzene. Kített ventiláció.

Az Elite kávéház tejesarnoka
a kiállítás területén. A villamos vasút megállóhelye. (Hófdőte pavillon, jégcsapokkal, a Ganz és malomipar pavillonok előtt.) A kiállítás látogatóinak kedvenc találkozási helye.
Hídeg ételek és pompás italok rendes városi árak mellett.

Pokol kávéház
a híres Dante pokol-körkép területén levő kertben. A főváros legkedvesebb és legkellemesebb üdülő helye. Nap és eső ellen védő markisokkal. Élőflák és bokrok között lévő aranyas lugasokkal. — Rendes városi árak!

Pilseni sörcsarnok
Ös-Budavárban.
A kiállításból átírvó hid lábánál. Csigányzene, katonazenae és külön színpaddal.
Elvünk mindentől a legjobbat nyújtani mér-sékelt áron.

HEINDL FERENCZ és ADORJÁN GYULA tulajdonosok.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legfinomabb egyényes
SAVANYÚ-KÚT

Szt-Margitszigeti gyógyfürdőhely.
BUDAPEST.
A Szt-Margitszigeti 43.7° C. hévíz kitűnő eredménnyel használtatott a következő kóralakok ellen: köszvény, osz, szabák, idült kútegek, máj-gyomer-, bálbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak, garat-göge-, tüdőhurut, és idegbántalmak Massage és villamos fűrdő. "Lásza, pormentes levegő és jó vendégszoba, társalgási terem, posta, telefon, távírdó, gyógyszer-tár és alismert jó konyha. Rendelő fűrdőszorvos dr. Bauer Antal főherczegi udvari orvos. Naponta katoná- és csigányzene. Hajóközlekedés félóránként.
Fürdőidény tartama: május 1-től szeptember 30-ig.
A szobáknál szep. hóban 30% engedmény. Árszabály kívánatra bérmentve küldetik.
A Szt-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapestén.

27 éven át
v. állami kórházi igazgató orvos
gyógyít gyorsan, discretul és biztos sikerrel minden férfi és női bajt.
Czim: Kardos
specialista,
Kerepesi-út 6. (kerepesi-bazár) I. em. ajtó 2.—
Rendel: d. e. 7-8, 11-2, d. u. 6-7-ig. Levélben is.

I. Hirdetmény

az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és magy. kir. honvédsapattok élelem-szükségeinek közös biztosítása iránt.

A tárgyalás tartaték

a következő katonai élelem-szükségekre nézve

mely napon	mely állomáson és hívatallan	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra	a következő katonai élelem-szükségekre nézve				Az évi szükséglet körülbelül													
						naponként			4 hónapokonként	havasított		nyáron		számlában	alomszámlában	szecesszámlában	égyezményben	tízilábban	kőszében				
						széna	szalma	almom	szecessza	ágy	télen	nyáron	télen							nyáron			
						adag	grammal	métermázsza	métermázsza	métermázsza	kemény	puha	kemény	puha	kőszén	számlában	alomszámlában	szecesszámlában	égyezményben	tízilábban	kőszében		
A cs. és kir. közös hadsereg és m. kir. honvédség helyőrségi csapatai, intézetei és elszigeteltjei számára.																							
1896 augusztus 11-én		Kassán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtt 9 órakor		Eperjes	cs. és k. közös hadsereg	99	124	—	223	—	140	198	—	34	—	—	3300	1400	—	420	1310	—	
				—	m. kir. honvédség	6	—	—	6	—	30	30	—	10	—	—	—	—	—	75	37	—	90
Eger		—		—	cs. és k. közös hadsereg	28	—	—	28	—	127	61	—	12	—	385	70	350	180	—	390	420	2580
				—	m. kir. honvédség	6	—	—	6	—	30	30	—	10	—	—	—	—	—	75	37	—	90
Igló		—		—	cs. és k. közös hadsereg	7	—	—	7	—	40	—	65	—	12	—	90	50	—	120	440	—	
				—	m. kir. honvédség	6	—	—	6	—	30	—	10	—	—	—	—	—	75	37	—	90	120
Kassa		—		—	cs. és k. közös hadsereg	342	235	50	625	50	381	—	—	—	—	—	8800	3900	160	1150	—	—	
				—	m. kir. honvédség	220	—	—	220	—	80	—	—	—	—	—	—	—	2692	1290	—	240	—
Miskolc		—		—	cs. és k. közös hadsereg	742	241	—	983	—	266	37	—	6	—	1131	194	13200	6100	—	800	250	7490
				—	m. kir. honvédség	10	—	—	10	—	35	30	—	12	—	—	—	—	122	65	—	105	252
Besztercebánya		—		—	cs. és k. közös hadsereg	7	—	—	7	—	37	45	—	10	—	—	90	50	—	120	320	—	
				—	m. kir. honvédség	11	—	—	11	—	40	30	—	12	—	—	—	—	136	68	—	120	252
1896 augusztus 17-én		Nyíregyházán a cs. és kir. élelmezési raktárnál délelőtt 9 órakor		Marmaros-Sziget	cs. és k. közös hadsereg	9	—	—	9	—	47	67	—	14	—	—	110	56	—	150	460	—	
				—	m. kir. honvédség	6	—	—	6	—	30	30	—	10	—	—	—	—	—	75	37	—	90
—		Palánka, Oroszvég		—	cs. és k. közös hadsereg	9	—	—	9	—	47	84	—	14	—	—	110	56	—	150	560	—	
				—	m. kir. honvédség	16	—	—	16	—	60	60	—	15	—	—	—	—	265	100	—	180	450
Nyíregyháza		—		—	cs. és k. közös hadsereg	921	2	—	925	—	111	37	—	4	—	439	76	11400	5700	—	340	230	2910
				—	m. kir. honvédség	166	—	—	166	—	25	25	—	10	—	—	—	—	2000	950	—	75	210
Szatmár		—		—	cs. és k. közös hadsereg	9	—	—	9	—	44	60	—	9	—	—	110	56	—	140	390	—	
				—	m. kir. honvédség	16	—	—	16	—	35	30	—	12	—	—	—	—	197	100	—	105	252
Ungvár		—		—	cs. és k. közös hadsereg	33	—	—	33	—	141	139	—	27	—	—	410	210	—	430	940	—	
				—	m. kir. honvédség	6	—	—	6	—	30	30	—	10	—	—	—	—	75	37	—	90	240

A fegyvergyakorlatokra bevonnó szabadsígolt, tartalékos, és póttartalékos honvédelegység szükségletét a szállító szintén köteles az elfogadott szállítási árakért kiszolgáltatni.

A bérletnyertesek kötelesek az átvonuló csapatok szükségletét a feltételi füzet A—C határozománya értelmében kiszolgáltatni.

Megjegyzés.

A cs. és kir. közös hadsereg részére.

- A vállalkozók kötelesek az esetleg engedélyezett pótlókat a szerződésükben szállítani.
- Hasonló kötelezettség terheli azon állomások bérletnyertesit, melyeken a szerződés értelmében, osztály- vagy ezredösszpontosság, vagy lovassági dandárgyakorlatok, vagy vegyes fegyvergyakorlatok, dandár dandár ellen vagy gyakorlatok a hadosztályban történnek, a bérlek kötelesek az ez által felmerülő szükséglettel mindenkor a tényleges szerződésükben kiszolgáltatni.
- A szállító köteles az ágyszalmát, tüzfűt és köszent — a csapatok elhelyezésére szolgáló helységekre elvfuvarozni, miérint az általa métermázsánként követelt fuvardíj az ajánlatban külön kitéendő. Ha a fuvardíj az ajánlatban nincsen külön előírtva, akkor feltételeztek, hogy a szállítási árban már benfoglaltatik.
- Ha az elvfuvarozásra több — egyenlő árak mellett — ajánlkoznak, akkor a bérletnyertes részét előnyben.
- A Kassai állomásra a szénaállomások a kincstári szénaraktár évi 300 frtnyi bér fizetése mellett bérbeadatik.

A m. kir. honvédsapattok részére.

- A szállító a termény- és anyagjáródsági cikkeket rendszerint a következő időszakokban köteles kiszolgáltatni és pedig: a szénát és alomszalmát minden hó 1-től kezdődően előlegesen 5 napra, illetőleg a hó 26-ától végéig terjedő időre; a lótáp különben ha egyes állomásokon a helyi viszonyok, valamint a honvédsapattok érdekei megengedik, 5 nap helyett 10, esetleg 15 napra is kiszolgáltatható, de ez által a kincstárra semminemű kiadás többlet nem hárthat. A tisztai tulajdoni lovasszármára illetékes lótáp felhívont, vagy az egész hóra is, előre felvehető. A tüzfűt a szállító felhívont, illetve havonként előre, az ágyszalmát négyhavonként, vagyis január, május és szeptember 1-én előre tartozkí kiszolgáltatni.
- Oly állomásokon, hol az állandó alomszalk alkalmaztatik, minden január, április, július és október hó 1-én az egy hóra kijáró alomszalmáilleték (2/3) kétharmada egyszerre, az utolsó harmada azonban, valamint a többi hónapokra illetékes alomszalka, a többi lótápcikkkekkel együttesen szolgáltatandó ki.
- A kiszolgáltató időszakokra nézve, az elrendelt minden változásról, a szállító mindenkor idejekorán értesítetik.
- A szállítási feltételek füzetének X. pont 3. bekezdése szerint, a szállító a lótápot, ágyszalmát, tüzfűt, esetleg kő- vagy faszenet a lak-tanyába, illetőleg a csapatok elhelyezésére szolgáló egyéb helységekre a felajánlott árban fuvarozni köteles; ha tehát a szállító a fuvarozásra nem hajlandó, ennek az ajánlatában határozott kifejezést kell adnia, mert különben feltételeztek, hogy az elvfuvarozás a követelt szállítási árban már ben-foglaltatik. Ha az elvfuvarozásra több — egyenlő árban ajánlkoznak, akkor ezek közül az, ki az illető cikkek szállítást elnyerte, előnyben részesül.
- Oly ajánlatok, melyek a kincstárnak a termény- és anyagjáródsági szükségletek biztosítására vonatkozik, a szállítási feltételek füzetének XV. pont 36. és 37. bekezdése alatt fentartott azon jogát kizárják, hogy eme ajánlatokat, az egyik vagy másik cikkre nézve — akár az egész tárgyalt időszakok, akár rövidebb időtartamra — a többi cikkek visszautasítása mellett, szabad választása szerint elfogadhassa és helybenhagy-hassa, csak kiválólag kedvező viszonyok között vétetnek tekintetbe.
- Azon vállalkozók, ki valamely közös állomás szükségleteinek szállítási vállalkozik, ajánlatával még akkor is, ha abban határozottan nem volna kitéve, hogy a közös hadsereg és a honvédség, hanem röviden csak az, hogy N. állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, tekintet nélkül arra, hogy ajánlata a közös hadsereg részéről elfogadott vagy visszautasított, a honvédség irányában mindaddig kötelezettségben marad, míg a honvéd hatóság elfogadja vagy elutasító értesítését kezéhez nem kapta.
- A honvédkerületi parancsnokság részéről a kerület területén lévő minden gazdasági egyesületnek és közigazgatási hatóságnak (alispáni hivatalnak, szab. kir. és rendezett tanácsú városnak, nagyközségek előljáróságának) a szállítási feltételek füzetének egy példánya 1894. évben azon czéllal küldetett meg, hogy a netán vállalkozó termelőnek, az azokban foglalt határozványok tudomásvételére alkalom nyujtassék.

Általános határozványok a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség részére.

- A cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédsapattok fent-kimutatott élelem-szükségeinek közös biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon, kizárólagosan írásbeli ajánlatok útján, nyilvános tárgyalás fog tartatni. — A tárgyalás helye, a szállítási időszak, melyre az tartatni fog, az állomás, valamint a szükséglet mennyisége a táblázatban van előírtva.
- Minden ajánlattevő, — a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jóhitelűnek bizonyult, vagy a tárgyaló-bizottság előtt vállalat-képesnek és megbízhatónak ismert vállalkozók kivételével, — üzleti képességét és erre vagyonának elégséges voltát, — a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégje nem volna, az illetékes gazdasági egylet által kiállított bizonyítványval tartozik igazolni. Az ily bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számtított két hónal korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. Az ezen bizonyítványokban igazolandó vállalat-képesség iránya és terje-delme a fentebbi táblázatban van megjelölve.
- Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, — lepecsélt boríték alatt, az előírt bántépésre külön borítékba helyezve, az illető állomás szükségleteinek tárgyalására kitűzött napon legkésőbb délelőtti 9 óráig, — kell a tárgyaló-bizottsághoz beérkeznie, később érkező vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe. Oly állomásokra szóló ajánlatok, hol a biztosítás a közös hadsereg és a m. kir. honvédség csapatai részére együttesen történik, a vállalkozók részéről két példányban küldendők be, melyek közül a bélyeg nélküli készített példány mint a bélyeggel ellátottnak másolata szolgáltatandó és másolatul kell, hogy jelölve legyen.
- Ha valamely ajánlatban a számmal és szóval kitétt ár között eltérés mutatkozik, akkor a betűvel írt ár fog helyesnek tekinteni. Rövidebb mint 14 napi kötelezettség nem jön tekintetbe. A kötelezettségben maradás hatálya a biztosítási tárgyalást követő naptól fogva számítatik.
- A beállításoknak a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történni.
- Az élelem-szükségekre az állomáshoz tartozó helységekre való elvfuvarozására nézve, a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükséglete iránt előkészített feltételi füzet XVII. pontja értelmében, a honvéd-csapatok szükségletének a lak-tanyába való elvfuvarozására nézve pedig az utóbbiak számára előkészített feltételi füzet X. pontja szerint külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztek, hogy az elvfuvarozás a követelt szállítási árban már benfoglaltatik. Ha az elvfuvarozásra több — egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor a bérletnyertes részét előnyben.
- Az ajánlattevők a hadsereg, illetőleg honvéd-igazgatásnak ajánlatok elfogadására iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. tcz. 314. és 315. §-ában valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról.
- A szénára való ajánlatban 5600 grammnyi adagok szerint teendők. A szénában a fentebbi táblázatban kitétt súly adagokban szállítandó.
- Az alomszalka, mely 1/4 részben lehetőleg szusszalmából álljon, az ajánlatok vagy egy árban, vagy pedig a szusszalmára külön és a géppel cseplét, illetve nyomatott szalmára szintén külön árak mellett tehetők. Ha e szerint az alomszalka kétféle ár mellett biztosított, akkor az egyes felvételeknek a biztosított szalma-nemek mindegyikéből annyi szolgáltatandó ki, a mennyi a felveendő illetményre aránylagosan esik.
- Az ajánlatokban a felajánlott fa neve, u. m. «eserfa», «bükkfa», határozottan megjelölendő. Keverékfa való ajánlatok kivételesen és csak azon esetekben tehetők, ha egynemű fa szállítása a helyi viszonyoknál fogva nehézségekbe ütköznék és ha az ajánlattevő a keverék egyes fane-mből hányadát százaléokban kifejezi.
- Kő- és barnaszénre vonatkozó ajánlatokban a szokásos faji elnevezésen kívül, vállalkozó még a bányát, honnan a szén vétetni fog és a telep helyi felvételét is tartozik megjelölni.
- Ha valamely közszénbányatulajdonos vagy közszénkereskedő, oly közszén szállítására tesz ajánlatot, melynek héverőbeni minősége meg ismeretlen, akkor tartozik az érdekelte a tárgyalás előtt idejekorán a biztosított hatóság (hadtest-hadbizottsághoz, élelmezési raktárhoz) fordulni a végből, hogy a közszén vegyelemzése a vállalkozó költségére eszközöltessék.
- Összetes ajánlatok csak a következő esetekben fogadottnak el, u. m.: a) szénára és szalmára nézve minden állomásán; b) tüzfűre és szénre minden állomásán.

Ezen megengedhető összes ajánlatok is csupán egyes állomások és körletkhöz tartozó helységekre nézve tehetők meg s csak is akkor vétet-nek tekintetbe, ha összességükben kedvezőbbek az egyes ajánlatoknál.

Oly összes ajánlatok, melyek több állomásra vonatkoznak, feltét-lenül, meg pedig már a biztosító bizottság által fogtak visszautasíthatni.

14. Közégek a bántépés letételelti mentesek, de ajánlatiaktól s az ezekben elvállalt kötelezettségektől vagy mint más vállalkozók szavatolnítartoznak. Termelőknak (mezőgazdák) a bántépés vagy ovadék letételeltól való mentesség csak oly cikkekre adható meg, melyeket ők maguk ter-melnek; kötelesek azonban ajánlatukkal együtt az illető járás mezőgazda-sági egyesület részéről egy bizonyítványt benyújtani, melyben igazolják, hogy ők valóban termelők és az egész ajánlott mennyiség általuk termel-tetik. — Azenfelül írásbeli nyilatkozatot kell adniok, hogy ők az elvállalt kötelezettségek teljesítésére nézve összes vagyonukkal szavatolnak. Köz-ség, termelők és mezőgazdasági egyesületek más ajánlkozókkal szemben egyenlő ajánlatnál elsőbbséggel bírnak.

15. A közös biztosítások eredményéről az ajánlattevők, ajánlatuknak a cs. és kir. közös hadseregbe vonatkozó részére nézve a hadsereg igazga-tása, — ellenben a m. kir. honvédségre vonatkozó részre nézve a m. kir. honvédkerületi parancsnokság által fogtak értesítenni.

16. A részletes feltételek a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükségletére nézve Kassán 1896. évi július 10-én és a m. kir. honvéd-csapatok szükségletére nézve Kassán 1896. évi július 10-én két-két össz-hangzó példányban, külön előkészített, a szállítási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltatnak, mely füzet a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál Kassán és Nyíregyházán, a honvédségre vonatkozólag pedig a 9., 10., 11., 12. és 16. honvéd-gyalogezrednél Kassán, Miskolcon, Munkács-on, Szatmárt és Besztercebányán, továbbá a honvédszéklőknél Iglón, Eperjesen, Egerben, Ungváron és M.-Szigeten és az 5. honvéd-huszárezred II-ik osztályánál Nyíregyházán naponta délelőtti 8 órától 12-ig betekint-hető. Az ezen füzetekben foglalt feltételeknek betartására az ajánlattevők már ajánlataik benyújtásakor kötelezve vannak. Az előírt bérletfeltételi füzetet bárki a cs. és kir. élelmezési raktárnál Kassán vagy Nyíregyházán 32 kr. megtérítése mellett megrendelheti, a honvédségi szállítási feltételi füzet azonban a honvédkerületi-, gyalogezred-, továbbá zászlój- és huszárezred-parancsnokságoknál 7 kr-ért megkapható.

Kelt Kassán, 1896 július 10-én. A közös biztosító bizottságtól

Ajánlati minta.

En (50 kros bélyeg) alulirt az 1896. évi július hó 10-én 2897. sz. a. kelt hirdetmény alapján kötelezem magamat, hogy az N. állomásra nézve az ahhoz tartozó helységekkel:

a szénának	5600 grammos adagját	.....kr., szóval.....krral,
a szénának	1700 grammos adagját	.....kr., szóval.....krral,
az ágyszalmának	métermázsáját	.....frt.....frttal,
1 adag szecessza-szalma	850 grammos adagját	.....kr., szóval.....krral,
a kemény tüzfű kőbmetrét	.....frt.....frttal,	
a puha tüzfű kőbmetrét	.....frt.....frttal,	
a köszén (melyen fajtájú)	métermázsáját	.....frt.....frttal,

1896. évi október hó 1-től 1897. évi szeptember 30-ig terjedő időtartamra szállítom, továbbá az átvonuló élelmezést is a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok részére a feltételi füzet .....pontja értelmében kiszolgálom és ezen ajánlatot a mellékelt (vagy az idecsatolt) elismervény szerint a ..... pénztárnál letéteményezett semmi más kötelezettségért nem szavatoló) neveze-tesen .....összesen .....frt bántépésért kezesekdem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállítást elnyerem, hogy legkésőbb 14 nappal az ez iránti hivatalos értesítés után bántépésemet a 10 százaléknál ovadék erejéig kiegyesítendem, s ha ezt elmulasztanom, a hadsereg, illetőleg honvéd-igazgatásat feljogosítom arra, hogy ezen kiegyesítést a kijáró szállítási keresetemből való levonás útján elköltsesse.

Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken kívül a tárgyalásra előkészített feltételi füzetekben foglaltaknak is alvetem magamat.

Az N. nek N.-ben kelt, ide mellékelt értesítése szerint a meg-bizhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyítvány közvetlenül az .....nek fog átküldetni.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)
Kelt N. ....ben, 1896.....hó.....én.

Megjegyzés:
Az ajánlat lepecsélt, borítékba irandó:
«Ajánlat az 1896 július...hirdetett és 1896. évi.....hó.....án tartandó tárgyaláshoz.»
A letéteményezett bántépés az ajánlatban részletezendő.

— Meghánym-vetem a dolgot még, Grip. Nem szabad elsietnem a dolgot. Jól meg kell fontolnom előbb, csak azután határozhatom el.

— Arról se feledkezzél meg, fiacskám, hogy a mi pénzeszkém van, az mind rendelkezésedre áll. *Ugy sem tudom, mit csináljak vele. Isten bizony terhemre van, hogy folyton a zsebemben kell hordanom.*

— Miért nem teszed be valahova?

— Nagyon szívesen elhelyezem — nálad. Kell?

— Majd elvállik... talán később... ha jól megy az üzlet. Egyelőre csak házra van szükségem, hol boltot nyithatok, s a hol nem igen kockázatok sokat...

— Ne aggódjál, fiacskám! Meglásd, gazdag ember lesz még belőled. Szentül meg vagyok arról győződve... Szinte látom már, hogy száz meg ezer... sőt sok ezer font sterlingnek vagy az ura...

— Grip, mikor indul el a «Vulcan»?

— Körülbelül egy hét múlva.

— S mikor tértek vissza?

— Két hónap előtt semmi esetre sem, mert Bostonba, Baltimoreba s az Isten tudja még

Annyi tény, hogy a Saint-Patrick negyedben két hónappal azután, hogy a fiúcskák Irland fővárosába érkeztek, egy új bazár nyílt meg, mely általános feltűnést keltett s nagy vevőközönségre tett szert.

De nem a «Szabadság» szegény utcáiban volt ez a bazár. Senki fia inkább a Liffey környékét választotta ki, a Bedford-Streeten telepedett meg, hol a szükséges árucikket szokták bevásárolni Dublin lakosai. Efféle árúk mindig kelendők, ha jó minőségűek és nem nagyon drágák. Ezt az ifjú kereskedő már akkor tapasztalta, mikor a kétékerű boltocskával Corkból Dublinba jött.

Valóságos áruház volt, Birk hűségesen őrizte; ezentúl már nem alacsonyították le igavonó barommal. A bolt cégétáblája már messziről feltűnt, ez állott rajta: «A kis pénzes zacskóhoz», alatta pedig: «Little Boy and Co.» Little Boy: Senki fia; Co: bizonyára Bobot és Birket jelentette.

Az a ház, a melyben az üzlet volt, három emeletes vala; az első emeleten lakott a ház tulajdonosa: O'Brien úr. Egykor virágzó fűszerkereskedése volt; meggazdagodott és felhagyott

hogy felviszi még a dolgát. A tapasztalt kereskedő megígérte Senki fiának, hogy tanácsosal gyámolítani fogja, s figyelemmel kíséri a kis üzlettulajdonos minden vállalatát.

Aláírták kölcsönösen a szerződést, Senki fia kifizette az évi bért s ezzel a Bedford-streeti földszinti üzlethelyiség tényleges tulajdonosává lón.

A Little Boy and Co.-nak bérbeadott bolt két szobából állott, egyik az utcára, másik az udvarra szólt. Az előbbi boltnak rendezték be, az utóbbit hálószobának szánták. Volt még konyha és egy kis benyíló — itt esetleg el lehet majd a szakácsné — ha lesz. Egyelőre nem volt reá a fiúknak szüksége. Akkor ebédelnek, ha vevő nem várakozik rájuk, ha ráérnek. Első az üzlet!

Kelendőségre számíthatott a kis kereskedő, mert esinos üzletét dús választéku áruval tölthette meg. A mi pénze még megmaradt a bolt bérének kifizetése után, azon a nagykereskedőtől és a gyárakból vásárolt be holmit, készpénzzel fizetett mindent. S a «kis pénzes zacskóhoz» címzett bazár felszerelése teljesen megfelelt az igényeknek.

Rendre nézegették a hajókat.

A Phönix-park.

merre mindenféle megyünk, hogy megrakodva térjünk vissza.

— S azt mind ide szállítjátok! — mondta Senki fia sóvárgó lélekkel.

Végre elváltak. Grip a dock-ok felé vette útját. Senki fia Bobbal és Birkkel a Liffey hídján keresztül ment és a Saint Patrick-utca felé tartott. Hány istenverte szegény emberrel találkozott menet! Oh, de hányan voltak olyanok is, kik whiskyvel és guinnel torkig jól lakva, undok módon ide-oda tántorogtak.

Mitől volt jó tehát, hogy János érsek az Irland fővárosában 1186-ban tartott zsinaton oly szenvedélyes tüzzel mennydörgött az iszákosság ellen? Hétszáz esztendővel azután is épen olyan mértéktelenül isznak az irlandiak, s bizonyára sem egy másik érsek, sem újabb öröklött hibát belőle.

XI.

Bazár a «kis pénzes zacskóhoz».

Hősünk tizenkettő fél, Bob épen nyolcz éves volt, úgy hogy együtt véve sem lettek volna nagykorúak. És Senki fia merészen arra gondolt, hogy üzletet nyit a nagy városban. Grip elfoglaltsága kellett ahhoz, hogy ennek az üzletnek fényes jövőt jósoljon, Senki fiából pedig főképezést nézzen ki.

az üzlettel. Egyébiránt mintegy hatvanöt éves, erőteljes agglégény volt, kit méltán tiszteltek és becsültek. O'Brien szörnyen elcsodálkozott, midőn egy szép napon beállit hozzá a tizenkettőfél éves Senki fia és bárbe kéri tőle a több hónapon át üresen álló földszinti üzlethelyiséget. A fiúnak okos, praktikus gondolkodásra valló feleletei nagyon megtetszettek O'Briennek, mindjárt megegyeztek, főleg azért, mert a kis kereskedő nyomban előre kifizette az egész évre járó házbért.

A nyájas olvasónak nem szabad arról megfeledkeznie, hogy Senki fia elég nagy természetű és széles vállú volt, így bátran nézhették idősebbnek a koránál. Amde, ha akár tizenöt vagy tizenhat évesnek itélték volna is, még mindig túlságosan ifjunak látszott arra nézvést, hogy önálló üzletet nyisson, habár a cézget a «kis pénzes zacskóhoz» keresztelte el.

O'Brien nem alkudozott, mint helyében sok más háztulajdonos megtette volna. A fiú tisztességesen volt öltözve, határozottan és világosan megtette ajánlatát. O'Brien nem mutatott neki ajtót, hanem nyugodtan végighallgatta. A fiú elmondta röviden életét történetét, elmesélte, hogy kezdett Corkban kereskedni, miként jött Dublinba. Mindez rendkívül érdekes volt. Bámulta Senki fiának érett esztét, világos gondolkozását, s épenséggel nem kételkedett abban,

Mire a boltot szekrényekkel, állványokkal felszerelte, a százötven fontnak csak harmad-része volt csak a kasszában. Ebből aztán böles előrelátással nem is költött, hogy szükség esetén legyen némi tartaléktőkéje. A napi bevételből kiegészíti majd a fogyatékán levő árut.

Természetesen bevételi naplóra is volt szükség, továbbá főkönyvre. — Senki fia és főkönyv! A kiadásokat és bevételeket a legpontosabban be kellett naponként jegyezni, hogy esténként a napi forgalmat ellenőrizhesse. O'Bodkins sem tehetett volna túl e tekintetben Senki fián.

A Little Boy-cég a világon mindent árult, mire ebben a városrészben szükség volt. Papír-, rövidárú-, vas-, könyvkereskedés volt egymagában. A «kis pénzes zacskó»-bazárban mindent szabott, de jutányos áron lehetett vásárolni. Ezenkívül árult Senki fia gyermekjátékszereket dús választékban, de csak 5—12 évesek számára. A játékszer-osztályt Bob kezelte nagy kedvvel és pontossággal. Olykor-olykor ő is reá fanyalodott arra, hogy egyikkel vagy másikkal játszani kezdett. Legkivált a néhány pence-os hajókkal és csolnakokkal babrált, de a világot sem rontotta el, mert főnöke nem ismerte a tréfát, komolyan megintette néha.

— Ne gyerekeskedjél, Bob! ha most nem komolyodol meg, félek, hogy soha többé ebben az életben.

2897. nr.

II. Hirdetmény.

Mindazon általános és a cs. és kir. közös hadsereg részére kiválólág meghatározott feltételek fenntartása mellett, a melyek Kassán 1896. évi július 10-ik napján kelt 2897. számú I-ső hirdetményben felhozattak, a további bérleti tárgyalás az alanti táblázatban meghatározott napon fog megtartatni.

1896. augusztus 21-én		1896. október 1-től		1897. szeptember 30-ig.									
Kassán a cs. és kir. élmezési raktárnál délelőtt 9 órakor	Loosoncz	24	24	87	102	22	53	3	300	150	270	710	310
	Kis-Szeben	7	7	40	48	8	—	—	90	50	130	330	—
Lócsa	—	32	32	144	134	—	42	—	400	200	440	1340	—
Gyöngyös	—	550	550	67	23	12	—	243	6830	3430	200	210	1340
Nagy-Kálló	—	153	153	—	10	6	—	—	1890	950	—	100	—

A helyiségei csapatok, intézetek és elosztások a cs. és kir. közös hadsereg számára.

A tárgyalás tartatik

a következő katonai elem-szükségletekre nézve

mely napon tartatik	mely időtartama	naponként		4 havonként	havas hónapok		nyáron	Az évi szükséglet körülbelül						
		száma	száma		téli	nyári		szénában	alomszámban	ágysszámban	tűzfűtőben	kőszénben		
3400	3600	4800	1700	métermáza	kemény	puha	kemény	puha	métermáza	szénában	alomszámban	ágysszámban	tűzfűtőben	kőszénben

Banapénz fejében a szállításra ajánlott mennyiség — az ajánlati árhoz képest számszerű értékekét és számlákra teljes mérvűre.

A közelebbi feltételek naponta reggel 8 órától déli 12 óráig a kassai és nyiregyházi cs. és kir. hadélemezési raktárban az ezen tárgyalásra egybevágó tartalommal kiállított és Kassán 1896 július hó 10-én kelt feltételi füzetben megtekinthetők.

Kelt Kassán, 1896. évi július hó 10-én.

A cs. és kir. katonai élmezési raktártól.

31. SZÁM. 1896. BUDAPEST, AUGUSZTUS 2. 43. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG évi egész évre 12 frt... POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre 6... Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt... POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre 4... Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5... POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre 2.50

Főlöleges volna nyomról-nyomra követni 'Little Boy and Co.' előhaladását. A vevőközönség mindinkább megszerette és bizalommal viseltetett a kis bazár áru iránt.

A váraflán sikernek magyarázatjául szolgáljon az a körülmény is, hogy Dublinban villámgyorsan terjedt a kis bazár híre, melyet egy tizenkét éves gyermek alapított, s nyolcz esztendősegédjével egészen önállóan vezet.

vállalata s hogy tovább is így menjen, mindent elkövetett. Mikor a 'Vulcan' Dublinba bazaarkezett, Gripnek az első gondolata természetesen az volt, hogy kis barátait felkeresse.

Valahányszor a bazárba jött, mindannyiszor kutyakötelességének tartotta, hogy vásároljon valamit, — 'ne pangjon az üzlet' — szokta mondogatni. Pedig a jó fiúnak arra, mit vásárolt, nem is volt szüksége.

Egyszer vett egy pénztárczát a helyett, a mely neki egyáltalában soha sem volt; másszor egy tarkára festett brigget, hogy ajándékuul vigye valamelyik ismerőse fiának.

Senki fiának pedig, akár akarta, akár nem, tőle is el kellett vennie a pénzt, mint bárki másától. — Lásd, fiacskám, jól megy a dolog! Mint a karikaosapás úgy megy! A 'kis perzsa zacskó' fedélzetén parancsnok vagy. Csak arra legyen gondod, hogy a tűz ki ne aludjék.

Grip újra elvitorlázott a 'Vulcan'-nal. Alighogy visszaérkeztek, megint ott volt a bazárban s majdnem tonkre-vásárolta magát.

Egy napon így szólott Senki hához: — Tudtommal még nem, Grip. — Nem késhezik már soká, te azt a lapot tedd félre nekem, a melyikben részletes tudósítás jön az ő felakasztásáról.

— Miért nem szegődöttetek a hához helmi vászoncselédet, ki a háztartásról gondoskodik? — Gondoltam is már arra, s a derek O'Brien úr is tanácsolta nekem. — Bizony igaz van annak a jó embernek. Nem ismerz olyan fehércépet, a kiben megbizhatnál? — Nem ismerék. — Majd akad, csak keresni kell! — Megállj, csak... eszembe jut egy jó lélek... Kat...

A mint ezt a nevet kimondta, Birk örömben felvakkant. A hü állat azt hitte, hogy Kat itt van, ide-oda ugrált nagyboldogan.

Birk, te is emlékszel úgy-e Katra, a derek Katra? — kérde Senki fia a kutyától.

Birk az ajtóhoz szaladt, kaparta, mintha arra várt volna, hogy gazdája küldje Kat után a kastélyba.

Senki fia elmesélte Gripnek, hogy ki az a Kat. Keresve sem találtak volna kitünőbb gazdaszonyt. Kat vezetné a kis háztartást, főzne. A vevőközönség sem látná s így nem érthetna a 'Little Boy and Co.' czégnék.

De vajjon ott van-e még a Trelingar-kastélyban, vagy nincs? Az a kérdés.

Senki fia még az nap irt neki s postafordultával megjött a Kat válasza. Ormótlan akombakom irás volt, de el lehetett olvasni; negyvenyolcz órával utóbb kiszállott Kat a dublini állomáson.

Elképzelhetjük, hogy minő szives barátsággal fogadta őt Senki fia a tizennyolcz hónapi távollét után. A kis bazáros össze-vissza csókolta, Birk pedig a nyakába ugrott. A jó lélek azt sem tudta, melyikhez szóljon, csak úgy hullottak szeméből a könnyek, a konyhában fogadta őt Bob. Akkor meg újra kezdődött a csók és ölelés.

(Folytatása következik.)

Értesítés t. olvasóinkhoz!

A Budapesti tájékoztató kezikönyvét, mely az ezredéves kiállítás alkalmából csinos vászonkötésben mintegy 200 oldal terjedelemben, 40-nél több képpel, Budapest térképével, a kiállítás tervrajz és látványosságaiával, valamint 10 db kedvezmény-jegygyel melyek a tulajdonosnak 4-33% engedményeket biztosítanak, t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Utánvételes rendelések figyelembe nem vétetnek és ezért legalkalmasabb az összeg előzetes beküldése.

A kiadóhivatal

(Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.)

Munkácsy Mihálynak 'Ecce Homo'

óriási festménye

Krisztus-cziklus harmadik és befejező művét képezi,

naponta reggeltől estig látható az 'Ecce Homo-Pavillonban'

Andrássy-ut 127. szám alatt. — Belépő-dij 50 krajczár.

Molnár és Trill új szerkezetű körképe, a Pokol.

Az emberi fantázia legnagyobb alkotása Dante Pokla a városiéleti faszorvényciklus körkép alakjában látható. Ez a körkép merőben új beosztású látványosság.

Fő részei:

- 1. A lelkek átkelése az Acheronon. 2. A lebegő lelkek. 3. A tákozók és fősványok hágye. 4. Dis vár. Az izzó torony. 5. Az égő sírok. 6. Az ember-fák erdeje. 7. A vér folyó. 8. Az égő lábak mezeje. 9. Az ostromozottak. 10. Az aranycsuhás barátok körmenete. 11. A mérszárlás. 12. A kígyók földje. 13. A jégvilág.

Megszámlálhatatlan sokaság. Alomvilági tájak. Soha eddig nem látott színházak. A világnak egyetlen, áttetsző színekkel és szabad alakokkal szerkesztett körképe.

Látható reggeltől 9 óráig egész nap a király-utcai faszorvényciklusban a kiállítás második főkapujával.

Belépő díj 50 Kr.

A Városligetbe menő villamos kocsik, omnibuszok és lövönatu kocsik megállóhelye.

A Pokol Gárdonyi G. fordításában a körképből vett képekkel illusztrálva minden könyveskereskedésben kapható!

A nap változó világosságára szerint változó színházak! A tüneményes festészetnek legnagyobb s egész világon egyedül álló alkotása.

GRÓF ANDRÁSSY GÉZA MAGYAR DÍSZBEN.

Koller atódnál fényképet után.

GRÓF ANDRÁSSY GÉZÁNÉ MAGYAR DÍSZBEN.

KÉPEK AZ EZREDEVI ÜNNEPEKRŐL.

AZ EZREDEK ÉVFORDULÓ megünneplése alkalmából tartott hálaadó isteni tiszteletet, majd pedig a hódoló díszmenetben részt vett díszmagyar ruhás főurak és főúri hölgyek fényes sokaságában kiválóan föltűnt egyebek közt gr. Andrássy Géza és neje, Kaunitz Eleonóra grófnő, olyan pompás öltözetekben és ékszerekkel jelenvén meg, a melyek úgy izlés, mint érték tekintetében a legkiválóbbak közé tartoztak s történeti becsüknél fogva is nevezetes tárgyai a család régi keletű kincstárának.

Midőn most a hazai társadalmi életben oly előkelő szerepet vívó grófi párt az ünnepélyek alkalmával készített fényképekben bemutatjuk, felhasználjuk ez alkalmat, hogy életük eddigi folyásáról is elmondjunk egyet-mást.

Gróf Andrássy Géza, néhai gróf Andrássy Manó egyetlen fia, 1856-ban született Budapesten. Középbiskolai tanulmányait magán úton elvégezvén, jogot hallgatott előbb a budapesti egyetemen, majd a genfi